47րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 796 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 30 12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1904 26 ԶԻԼՔԱՏԷ 1321 — 30 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱՅԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պօղը Ալի Ճատտէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قیایان
اداره‌خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ տողամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ տողամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ   ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ   10 ՓԱՐԱ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ
ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ ՎԷՊԸ
ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՍԿՍԻ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

(ՔԱՂՈՒԱԾ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐԷ)

Ծովակալ Ալեքսեևի պատերազմական անդրանիկ հեռագիրը ռուսական ձախողումի մը լուրը տուաւ համօրէն Ռուսաստանեայց Վեհ. Զարին, որ Բեթերսպուրկի Ձմեռնային պալատին մէջ խաղաղ հոգեւոր պաշտամունք կատարել տուաւ մեծահանդէս, Աստուածային նախախնամութեան աջակցութիւնը խնդրելու ռուսական զինուց յաջողութեան համար։

Ճափոն կռապաշտ է, բայց բնականաբար ան ալ պաշտամունքի և աղօթասացութեան իր եղանակները ունի, բայց հեռագիրը դեռ չըսաւ թէ Թօքիոյի Պուտտայական մեծ Միհեանին մէջ պաշտամունք կատարուած ըլլայ ինպաստ ճափոնական զինուց յաջողութեան։

Ձմեռնային Պալատին մէջ ի ներկայութեան ռուս կայսերական ամոլին, Մեծ Դուքսերուն, Պետական աւագ պաշտօնատարներուն և բարձրաստիճան կղերին կատարուած հոգեւոր պաշտամունքը չատ սրտաշարժ պէտք է ըլլայ։ Անշուշտ հոն ներկայ պէտք է ըլլայ նաեւ Սինոդին Աւագ Պրոկուրոր Բօպիէտօնօսցէ, այն համբաւաւոր մարդը, որ պետական կրօնային քաղաքականութեան առաջին խորհրդականն է, ներքին գործոց նախարար Մ. Բլէվէի հետ։ Երկուքն ալ մասնաւորապէս Պատերազմական Կուսակցութեան կը վերաբերէին, Ռուս Օրթոտոքս Եկեղեցիին պայծառութեան համար։

Սթանտարտ կ'ըսէ.— «Ծովու վրայ Ճափոնի յաղթանակները ծովու կեանքէն հասկցող Անգլիացիներուն համար անտարակուսելի էին։ Զաւերը չափելով, հնաւորութիւնները կշռելով, Անգլիացիք կ'ըսէին թէ կանոնաւոր նաւատորմիղ մը ունեցող Ճափոնի ծովային զօրութեան դէմ պիտի չկրնան տոկալ Միջերկրականէն, Պալթիկէն և Սեւ Ծովէն սուրացող ռուս մարտանաւերը, որոնք մարզիչը և թերեւս անուղղակի վարիչն են նաեւ Ճափոնական նաւատորմին։ Անգլիոյ Ծովային Իշխանութեանց բացարձակ յանձնարարութեան վրայ էր որ Ճափոն գնեց Արժանթին Հանրապետութեան երկու նորաշէն զրահաւորները, որոնք անգլիացի նաւազներու և սպաներու ուղեկցութեամբ Ճափոնի ջուրերը ուղղուեցան, և Սինկաբուրէն անցնելէն անմիջապէս վերջ Ճափոն իր բանագնացին հետ խզեց յարաբերութիւնները և թողուց որ պահ մըն ալ Թնդանօթը խօսի, չառաչէ, ըսի-ըսաւներուն՝ Պուտտայով զօրացած Միքատոյին հրաշունչ պատգամները արտասանեն վերջին վճիռը։

«Ընդունելով հանդերձ Ռուսիոյ ցամաքային զօրութեան հսկայ առաւելութիւնը Ճափոնականին վրայ, պէտք չէ աչքէ վրիպեցնել սա՛ էական կէտը թէ Ռուսք իրենց գործողութեանց գլխաւոր խարիսխէն չա՜տ ու չատ հեռի վայրերու մէջ կը մղեն պատերազմը։

«Եթէ աւազակախումբեր տեղ տեղ օդը հանեն երկաթեայ ճոզերը գծին անհուն տարածութեան վրայ, եթէ տեղ տեղ պատռեն այդ արդէն խախտ չհիւսուած ցանցին թելերը, ինչ պիտի ըլլայ զինուորական փոխադրութեանց կենսական խնդիրը։

Սիպերիական գիծը ռուսական Մ. Ասիոյ գոյութեան խնդիրն է, նոյն իսկ անոր գոյութիւնն է։

To be or not to be, that is the question։ Եթէ գիծը չըլլայ, Ռուսիա ալ հոն չըլլար. հիմակ հոն է որովհետեւ գիծ ունի։ Եւ գիծը դեռ անազօր եղած ըլլալով հանդերձ, ահա երեք ամիսէ ի վեր հազիւ 250,000 զօրք կրցաւ փոխադրել, որոնց մէկ մասն արդէն կային։ Դիծը կ'անցնի ահագին ընդարձակութեամբ ամայի վայրերէ, ճամբուն վրայ զօրահանութիւն ալ չըլլար, մէկ մի Մուժիկ, մէկ մի Խազախ եւրոպական Ռուսիայէն պէտք է փոխադրել հոն։

Ռուսիա իր եւրոպական սահմանագլուխներուն պահնորդները չի կրնար խոռել, սահմանագլխի պաշտպանութեան բանակները պէտք է իրենց տեղերը մնան միշտ։ Գերմանիոյ հետ ո՛րքան ալ բարեկամ ըլլայ, Աւստրիոյ հետ ո՛րքան ալ համաձայն ըլլայ, Ռուսիա անոնց սահմանագլուխներուն համար յատկացուցած զինուորական զօրութիւնները չի կրնար պակսեցնել։ Ռազմավարութեան անհրաժեշտ պահանջքն է սա ներկայ զինուորեալ Խաղաղութեան միջոցին։ Կղզի կայսրութիւնը սահմանակցական վտանգներ չունի, ոչ ալ ծովու վրայ իրականէն տարբեր ծրագիրներ։ Նաւատորմն ալ Բանակն ալ ի սպաս դրած է իր հակառակորդին դաս մը տալու։ 40 միլիոնը զինուորուած է 140 միլիոնին դէմ։

«Եթէ Քորէայի մէջ փակուին Ռուսները, Ճափոնի համար վտանգ մը չէ ասիկա. քանի որ ազատ ծովը ունի իր ձեռքը, և բոլոր ռազմական նաւահանգիստները բռնած է։ Եալու գետին ճամբով ուզածնուն չափ թող զօրք ղրկեն Ռուսք, և հոն ցամաքին վրայ թող յաջողութիւններ ալ տանին ճահճոտ զօրքերուն վրայ. ասով չի լմննար Ռուսիոյ գործը, քանի որ Խաղաղականի վրայ իր պատուհանները գոց են, և Մոսկովները Ծ. Արեւելք գացած են ո՛չ թէ Մանջուներուն աղուորիկ աչքերուն համար, այլ ծովուն վրայ գերակշռութիւն ունենալու համար, և այս պատճառաւ է որ ամրացուցին Բորթ Արթուրը և Վլատիվոսթօքը։ Բայց այս երկրորդ նաւահանգիստը ապերախտ նաւահանգիստ մըն է. տարւոյն քառորդ մասին մէջ գրեթէ սառած է, այնպէս որ ռուսական ծովային ազդեցութեան տեսակէտով ներկայ պատերազմին մէջ անիմաստ օժանդակ մըն է Վլատիվոսթօք։ Ճափոն Բորթ Արթուրի և Վլատիվոսթօքի մէջտեղը մտնելով, Մասամբօ, Չէմուլբօ և Քորէական ուրիշ դժուարահնչիւն ծովեզերք մը, հաւասարապէս կը սպառնայ Բորթ Արթուրի և Վլատիվոսթօքի, և ճիշդ այս սպառնային ծագեցաւ Պատերազմը զոր Մանջուրիոյ խնդիրն ալ եկաւ կնքելու։ Երբ Ճափոն կ'ըսէ հիմա Ռուսիոյ. — «Մանջուրիոյ մէջ պիտի փակուիս, Քորէայի ալ եթէ տիրես, դուրս պիտի չելնես անկէց, ծովուն պիտի չնայիս», ինչ կը մնայ ընել Ռուսիոյ, — Փորձել զինուց բախտը, իր ծովային զօրութիւնը նժարին մէջ դնել իր հակառակորդին զօրութեան հետ։

* *
*

Ռուսական արժեթուղթերը.— Հիմակ որ պատերազմը ծագեցաւ Ծ. Արեւելքի մէջ, Ռուսները առիթ կ'ունենան հետաքրքրական փորձ մը ընելու հանրային վարկի տեսակէտով։ Եւրոպական մեծ հրապարակներուն վրայ, Ռանթին գինը կը հաստատուի խնդրանքի և մատուցումի ազատ ազդեցութեամբը։ Ռուսիոյ մէջ այսպէս չէ բոլորովին, որովհետեւ խնդրանքը և մատուցումը հոն կերպով մը պաշտօնական հանգամանք ունին։ Ամէն օր Բեթերսպուրկի Սակարանին մէջ պաշտօնական զեկոյց մը կը փակցուի պատին վրայ, ծանուցանող թէ Կայսերական Պանքան և անոր հետ կապ ունեցող վարկի հաստատութիւնները ներքին կամ պետական Ռանթը սա՛ գնով կ'առնեն և սա՛ գնով ալ կու տան։ Եւ ո և է արժէթղթեր որ ձեռքի Ռանթը տանի Պանքային ներկայացնէ, որուն գնով փոխարէնը կը ստանայ, պանքանօթի նման։ Եւ ո՛վ որ ալ ռանթ գնել ուզէ, կարող է օրուան գնով փոխարէնը վճարել և Պանքայէն գնել։ Այս դրութեան արդիւնքը ա՛յն է որ կանոնաւոր ժամանակներու մէջ գոնէ Ռանթը սահմանաւոր թիւէ մը ո՛չ վեր կը բարձրանայ և ոչ վար կ'իջնէ. բան մը՝ որ քաջալերական է Ռանթ ունեցողներուն համար։ Բայց կ'արժէ գիտնալ թէ այս նախնական դրութիւնը ինչ արդիւնք կրնայ առաջ բերել տագնապալից շրջաններու մէջ։

Բեթերսպուրկի Սակարանին արդի վիճակը ցոյց կուտայ թէ, այս դրութիւնը ո՛րքան վտանգաւոր է։ Երբ Սակարանը յանկարծ ինք իրեն կը ձգուի և չահագիտութիւնը ազատ կ'ըլլայ իր շարժումներուն մէջ, սա՛ կը պատահի.— Ցաւալի դէպք մը, զոր օրինակ, պատերազմ մը կանխատեսուածին պէս, չահագէտները, հաւանականութեան գէչ կողմը առնելով, բայց կը ծախեն, այսինքն, առաւել կամ նուազ հեռաւոր ժամանակի մը մէջ յանձնելու պայմանաւ, ծախու կը հանեն արժեթուղթեր զոր չունին, յուսալով թէ յանձնումելու պայմանաժամը չեկած, պիտի կրնան աւելի վար գնով գնել և յանձնել։ Եթէ իրենց գուշակութիւնները իրականութիւն գտնեն, իրենք որ ծախող էին գնող կ'ըլլան, և այսպէս Ռանթ ունեցողը է՛ն դժուարին ժամանակին մէջ իր թուղթերը առնող կը գտնէ։

Բայց երբ բաց ծախողը գոյութիւն չունի, առնողն ալ գոյութիւն չունի, և այն ատեն անկումը անսահման կ'ըլլայ, եթէ Ռանթ ունեցողները ուզեն ծախել անպատճառ։

Արդ, ռուսական արդի դրութեամբ, բացէն ծախող չի կրնար գտնուիլ, քանի որ գինները կառավարութեան կողմէ կ'որոշուին։

Այնպէս որ հիմա, Ռուսիոյ այս կացութեան մէջ, սակարանական ամէն անակնկալէ կը վախցուի, եթէ պաշտօնական գնողը, այսինքն Պետական Պանքը, գնելու անսահման կարողութիւն չունենայ։ Սակայն այս վերջին ենթադրութիւնը անընդունելի է, մանաւանդ Պատերազմի ժամանակ, երբ դրամական պէտքերը ահագին քանակութեամբ կ'աւելնան։

ՊԱՏԵՐԱԶՄՈՂ ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀՐԱՄԱՏԱՐՆԵՐԸ

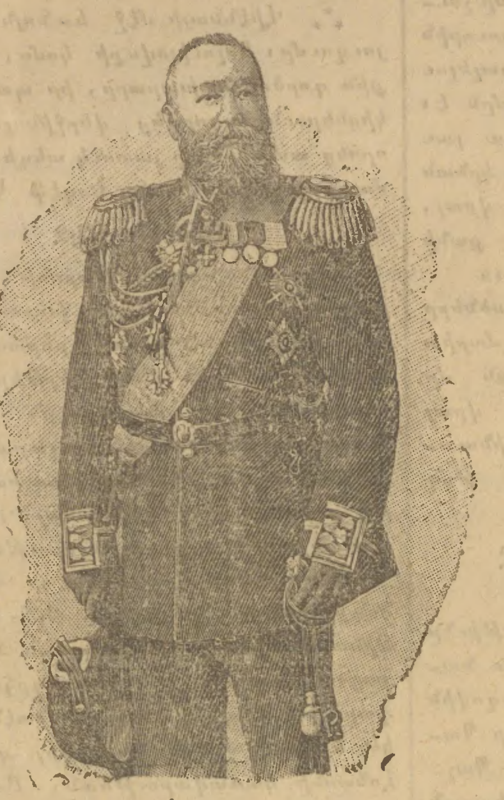

Ծ. ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՌՈՒՍ ՓՈԽԱՐՔԱՅ
ԾՈՎԱԿԱԼ ԱԼԵՔՍԵՎ

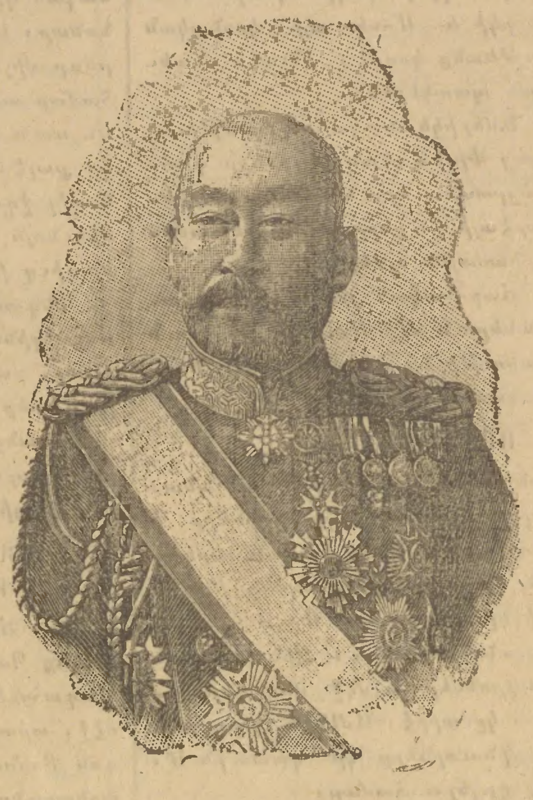

ՃԱԲՈՆԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐ
ԶՕՐԱՎԱՐ ԹԵՐԱՈՒՉԻ

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճափոնի խիստ կորովի և խիստ փութկոտ յարձակողականը արտասովոր և անակնկալ արդիւնք առաջ բերաւ կայծակի արագութեամբ։ Երկու ռուսական մարտանաւեր գրաւուեցան կամ ընկղմեցան անոնց կողմէ, և ուրիշ երեք մարտանաւեր ալ կռուելու անկարող վիճակի մէջ դրուեցան — նոյն իսկ ծովուն տակը գացին, եթէ հաւատք ընծայել հարկ ըլլայ անգլիական աղբիւրէ հեռագրի մը։ Ութը հազար Ճափոնցիք Չէմուլբոյի ցամաքը ելնելով Քորէայի մայրաքաղաքին վրայ կը քալեն։ Այսօր վաղը, ռուս զինուորները և Միքատոյին զինուորները, որոնք քանի մը տարի առաջ քով քովի կը կռուէին Բեքինի վրայ յիշատակելի յառաջխաղացման միջոցին, հիմա իրարու հետ պիտի կռուին։ Այսպէս կը պահանջեն քաղաքականութեան ընթացքը և չահերուն ընդհարումը։ Ռուս նաւախումբը խարիսխ նետած էր Բորթ Արթուրի նեղ նաւահանգիստէն դուրս, և հոն էր որ յարձակեցան ճափոնական նաւախումբին թորփիլլանաւերը։ Այս յանդուգն հարուածէն վերջ, ճափոնական նաւախումբը յարձակում մը ծրագրեց ամբողջ ռուս նաւատորմին և ցամաքային ամրութիւններուն դէմ, որոնք պատասխանեցին։ Ռուսական մարտանաւերը իրենց բոլոր թնդանօթներուն կրակ չտուին, քանի որ Ճափոնցիք յաջողեցան անվնաս դէպ ի հարաւ չեղիլ։ Ծովակալ Ալեքսեևի վերջին կարգադրութեամբ ռուսական մարտանաւերը ցրուած էին Բորթ Արթուրի, Վլատիվոսթօքի և Քորէական ու Չինական քանի մը նաւահանգիստներուն միջեւ։ Այս էր պատճառը որ ճափոնական մարտանաւերը համարձակեցան ա՛յնքան մօտենալ Բորթ Արթուրի և անգործութեան դատապարտել ռուսական մարտանաւերը։

Տեսնենք որո՛նք են ծովակալ Ալեքսեևի կորսնցուցած հինգ մարտանաւերը։ Այս հինգէն չորսը բոլորովին նոր շինուած գեղեցիկ նաւեր էին, Սեզարեվիչ, Րեթվիզան, Բալլատա և Վարիակ։ Սեզարեվիչ և Րեթվիզան և Բալլատա թորփիլի զոհ եղան Բորթ Արթուրի մէջ։ Վարիակ և հինգերորդը Քորէից ընկղմեցան Չէմուլբոյի առջեւ, Սէուլի նաւահանգիստը։ Սեզարեվիչ մանաւանդ ներկայ նաւային ճարտարարուեստի հրաշակերտ մըն էր, աշխարհի ամէնէն նշանաւոր զրահաւորներէն մին, և ամէնէն արագընթացներէն։ Ֆրանսական նաւարանի մը մէջ շինուած էր, և ամէնուն հիացումը կը գրաւէր երբ անցեալ տարի Թուլոնէն անցնելով Ծ. Արեւելք կ'երթար Ծովակալ Ալեքսեևի նաւատորմին մէջ իր տեղը բռնելու։ 16,700 ձիու ոյժ ունէին իր մեքենա-

---

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 1

Երկու Օրօրոցները

ՎԷՊ
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ — Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

1.

. . . Բարիզէն Սթրազպուրկ տանող երկաթուղիի գիծին վրայ, պզտիկ բայց չատ սիրուն քաղաք մըն է Լա-Ֆէռթէ, իր կախարդիչ տեսքով ու հրաշալի դիրքով։

Բնութիւնը, ամբողջացնելու համար կարծես այս քաղաքին անպատմելի դիւթանքը, չնորհալի կերպով մը հանգչեցուցած է զայն կարկաչահոս գետի մը երկու զուարթ ափերուն վրայ, ուր ժպտուն արեւ մը կը փողփողի օրուան ամէն ժամերուն, և ուր Նորատի աղջիկներն ու պատանիները կուգան իրենց Սիրոյ առաջին թոթովանքը երգելու, դէմքերնին գետին վճիտ ջուրերուն մէջ ցոլացնելով։

Ընթերցողին հետ, մենք ալ պզտիկ ճամբորդութիւն մը ընենք այս չքեղ քաղքին մէջէն, որուն բնակիչները մեծագոյն մասամբ գործաւորներ են։

Նախ անցնինք գետին վրայ ձգուած լայնանիստ կամուրջէն, ու ապա մտնենք սա՛ կողմնակի ճամբան, ուր ամէն բան դիւթական տեսարան մը կը պարզէ։

Լայնատերեւ սօսիներ և վայրի թզենիներ, երկու կարգի վրայ համաչափօրէն չարուած, հաճելի հովանի մը կ'ընծայեն անցորդին, մինչ քիչ մը հեռուն, աղուոր ու զով պուրակներու չարքեր, այգիներով ու դաչտերով եզերուած, կը լրացնեն տեսարանին ամբողջ հմայիչ վեհութիւնը։

Այս համաչափու ու պերճատեսիլ կանանչութեան մէջ, որ աչքերը կը խտղտացնէ, երփներանգ ու վայրի ծաղիկներու գլխիկ բուրումն ալ կուգայ չեչտել ա՛յն հոգեկան դինովութիւնը, զոր մարդս կ'ունենայ ակամայ, Արարչագործութեան այս բիւրահրաշ դրուագներուն առջեւ։

Մեր ճամբորդութիւնը երկայն չէ սակայն։

Քառորդ ժամու մը չափ առաջանալէ ետքը, կենանք և դիտենք մեր չուրջը։

Ձախ դինիս կը կենայ բարձրադիր բլուր մը, ժպտուն կանանչութեան մը մէջ թաղուած, որուն ցից կատարին վրայ, տեղ տեղ, կը նշմարուին կարմիր տանիքով և ճերմակ ճակատով տուներ ու խրճիթներ, հաճելի անկարգութեան մը մէջ։

Պզտիկ գիւղ մը կայ այդ բարձունքին վրաեւ, — Ժուառը, որ սարահարթին վրայէն կը դիտէ դիւթական ամբողջութիւնը բնական տեսարաններու։

Լա-Ֆէռթէ, մօգական քաղաքը, իր զմայլելի չքեղութիւններուն բովանդակ պոռթկումովը, բլուրին ստորոտը կը փռուի չորս կողմէ, կարծես բան մը պակաս չձգելու համար համայնապատկերին ճոխ երանգաւորումէն։

Գիւղին մէկ ծայրը, արտերու և մարգագետիններու անվերջ տարածութեան մը մէջ, մէկ նայուածքով աչքի կը զարնէ փոքրիկ ու կոկիկ բնակարան մը, որ բաւական ամուր չէնք մը ունի։

Բանի մը մշտադալար թփիկներ ու հնամի ծառեր միայն կը ցցուին անոր պզտիկ պարտէզին մէջ, որուն մուտքը պաշտպանուած է սրափուշէ բարձր ցանկապատով մը։

Երկու սենեակ միայն ունի այս տնակը, ինչպէս նաեւ քանի մը յարակից մասեր, որոնք անհրաժեշտ են համեստ ընտանիքի մը բնակութեան համար։

1847ին, ուր մեր պատմութիւնը կը սկսի, մօտենանք պահ մը այդ առանձնացած տնակին։

Նոյեմբեր ամիսն է։

Ծառերուն տերեւաթափը սկսած է չատոնց, և կմախքներու թեւերուն պէս աջ ու ձախ կ'երկննան անոնց սեւցած ճիւղերը։

Ո՛չ ծաղիկ կայ հիմակ դաչտերուն մէջ, ո՛չ թռչուններու գեղգեղ և ո՛չ ալ ճճիներու հաճելի բզզիւն մը՝ խոտերու դալարիքին վրայ։

Հովը կ'ոռնայ վայրագ գայլի մը պէս ուժգին, ու ազատոր բնութիւնը կարծես տրտում հեծեծանքներ կ'արձակէ ամէն դիէն։

Ձմեռնամուտի սկիզբներն ենք։

Գիչերը վրայ հասած է արդէն, և թանձր մշուշ մը չրջապատած է առանձնացած տնակը։ Բայց անցորդի մը հետախոյզ նայուածքը, այդ մշուչէ վարագոյրը պատռելով, պիտի կրնայ իսկոյն տեսնել լամբարի մը աղօտ լոյսովը ոգեւորուած պատուհան մը, ինչպէս նաեւ համեստ վառարանի մը զուարթ բոցը, որ կը ճարճատէ անդուլ։

Վառարանին մօտիկ, նչուլագեղ կրակին դիմաց, նորատի կին մը նստած է, հանդարտ ու խոհուն դիրքի մը մէջ։

Թեւերուն վրայ, ճերմակ ու մաքուր խանձարուրներու մէջ փաթթուած, երկու նորածին մանուկներ կը հանգչին, խարտեաչ գլուխներով ու վարդագոյն այտերով զոյգ մը պաչտելի էակներ, որոնց պճլտացող աչուըներուն մէջէն հրեչտակային անմեղութիւն մը կը ցոլայ։

Սենեակին մէջ ամէն բան պարզ է ու անսեթեւեթ։

Նորատի կինը գիւղերային պարզ զգեստ մը միայն հագած է, և մայրական անհուն աղապատանքով մը մերթ ընդ մերթ կը դիտեցնէ երկու պզտիկները, մէկը աջ ու միւսը ձախ սրունքին կախած։

Տեսարանը մեծապէս յուզի՛չ է ու սրտագրաւ։

Նկարիչի մը հրաշալի վրձինն ու ճոխ երանգապնակը միայն կրնան երեւան բերել պատկերին մեծվայելուչ վսեմութիւնը։

Մինչ երկու նորածինները իրենց անյագ չրթունքով կնոջ ստինքները կը պարպեն, երիտասարդ մայրը կը խորհի չարունակ, մատներովը փոքրիկներուն խարտեաչ մազերը չոյելով։

Հազիւ քսանը հինգ տարու կ'երեւի ինք։

Շնորհալի գեղեցկութեան մը ցոլքերը դեռ կը վառին իր դէմքին վրայ, բայց աչուըներուն խորը վշտագին տրտմութեան մը արտայայտութիւնը կայ, որ սիրտը կը ծակէ դիտողին։

(Շարունակելի)

ները, 118 մէթր երկայն էր. Բեթվիզան մարտանաւ Ֆիլատելֆիոյ մէջ շինուած էր, 12,700 թօնօ տարողութեամբ, և ռուս սպաներուն յանձնուեցաւ 1902 մարտ 23ին. Ուղղակի Քրօնշթատ գնաց, և ժամանակ մը վերջ Միջերկրականէն Ծ. Արեւելք. 16,000 ձիու ոյժ ունէին իր մեքենաները. Բալլատա զրահապատ յածանաւը 1898ին ծով իջուցուած էր, 20 հանգոյց ժամական արագութիւն ունէր, 12,000 ձիու ոյժ ունէին մեքենաները. Վարիակ Ֆիլատելֆիոյ մէջ շինուած էր 1900ին, իր շարժիչ ոյժն էր 20,000 ձիու ոյժ. Ծ. Արեւելքի ռուսական նաւատորմին ամէնէն արագընթաց յածանաւն էր.

*** Որսորդ զինուորներու չորս գումարտակներ Խաղանի երկաթուղիով Ծ. Արեւելք մեկնեցան. Բոլոր իշխանութիւնք ներկայ էին կայարանին մէջ. Զօրս երաժշտախումբեր Ռուս հայրենասիրական կտորներ կը նուագէին.

*** Ռուսական գումարտակներուն եկեղեցական դրօշներ կը տրուին Բեթերսպուրկի և Մոսկուայի կրօնական իշխանութեանց կողմէ, ինչպէս նաեւ կրօնական պատկերներ.

*** Ամերիկեան կառավարութիւնը հեռագրեց Փիլիպպեան կղզիները գտնուող մարտանաւերուն հրամանատարներուն, Քօրէայի ջուրերը փոխադրել ամերիկեան նաւային ոյժերը.

*** Ճափոնական քանի մը նաւահանգիստներուն մէջ Ռուսիոյ շահերուն պաշտպանութիւնը յանձնուեցաւ Գերման հիւպատոսներուն.

ՌՈՒՍ ՊԱՀԵՍՏԻՆԵՐԸ

Կայսերական Ուքազով Ռուս Բանակին բոլոր պահեստի զինուորները ի զէն կոչուեցան. Սիպերիական երկաթուղիին վրայ ճամբորդներու երթեւեկութիւնը դադրեցաւ Ռուս կառավարութեան հրամանաւ. Զինուորական բոլոր կեդրոններուն մէջ մեծ գործունէութիւն կը տիրէ. Ամէնէն կորովի և չարքաշ զինուորները կը զատուին Ծ. Արեւելք ղրկելու համար.

Ծովակալ Սքրիտլով ճամբայ ելաւ Ծ. Արեւելք երթալու համար. Մեկնելէն առաջ երկար ունկնդրութեան ընդունուեցաւ Զարին կողմէ. Շատ կարեւոր պաշտօնաթուղթեր կը տանի իրեն հետ.

Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշեց նոր մարտանաւեր ղրկել Ծ. Արեւելք. Ծովային նախարարութիւնը հրամաններ ղրկեց Թուլոնի, Ռոշֆօրի, և Պրեսթի ծովային իշխանութեանց մեծ զրահաւորները սպառազինել.

*** Ռուսիոյ կորսուած մարտանաւերուն ամբողջական արժէքը 70 միլիոն ֆր.ը կ'անցնի.

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԼՈՒՐԸ

Երբ Պատերազմի յայտարարութեան լուրը կիրակի օր Բեդերսպուրկ հասաւ, Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ սոսկալի փոթորիկ մը կը տիրէր, առատ ձիւն կը տեղար, փողոցները ամայի էին, շրջագայողները թիւը շատ քիչ էր. Ժողովուրդը օրաթերթերուն յաւելուածական տպագրութիւններէն իմացաւ լուրը. Բարձր և միջնակարգ ընկերութիւններուն մէջ յուզում տիրեց ընդհակառակն. Առաջին լուրը որ տարածուեցաւ պատերազմի յայտարարութեան լուրէն վերջ սա՛ եղաւ թէ Զարը անմիջապէս Մոսկուա պիտի մեկնի հանդիսաւորապէս Պատերազմ հրատարակելու համար.

Բշ. առտու կանուխ Բեթերսպուրկի Ճափոնական դեսպանը իր բոլոր պաշտօնէութեան հետ Պերլին մեկնեցաւ.

ՌՈՒՍ ԶԻՆՈՒՈՐԸ

Ֆրանսական թերթ մը հետեւեալը կը գրէ.—

«Այն ժամուն երբ Զարին Բանակը պատերազմի կը մտնէ, շահեկան է գիտնալ թէ ի՛նչ է ռուս զինուորը և ի՛նչ են իր մասնաւոր յատկութիւնները. Ռուս գեր Գնդապետ Արօնսօն կը յայտարարէ թէ Ռուսք անհաղթելի թշնամիներ են. Նախ կարգապահութեան այն երկաթեայ զգացումին պատճառաւ որ կը ծաէ բոլոր զինուորները. «Հայրիկը (Զարը) այսպէս կ'ուզէ». Այս փոքրիկ հաստուածը կը բաւէ Ռուսի մը կրել տալու համար ամէն տեսակ զրկումներ, ամէնէն վտանգաւոր պարտաւորութիւնները. Ռուս զինուորը ո՛րքան ժամանակ որ տեսնէ իր սպան, ո՛րքան ժամանակ որ ճշգրիտ հրամաններ ստանայ անորմէ, երբէք չընկճուիր. Բայց պետը ինկածին պէս, զինուորը անմիջապէս կը վհատի, և ոևէ նախաձեռնութեան անկարող է. Ֆրանսական զինուորը, ընդհակառակն, գիտէ ի հարկին հետեւիլ իր անձնական ներշնչումին. Կը յիշեմ որ օր մը նշանաւոր պաշարումի մը միջոցին խրամի մը մէջ ռումբ մ'ինկաւ. Դեռ չպայթած՝ ֆրանսացի զինուոր մը բռնեց և հեռուն նետեց զայն. Այս գործին համար մասնաւոր յիշատակութեան արժանացաւ բանակին մէջ հրապարակաւ. Ռուս զինուորը դիմացկուն և չարքաշ է. Սակաւապէտ ալ է. Սակայն ա՛նքան շատ ալքոլ կը գործածէ և իր սպառած ոյժին կազդուրումին համար ա՛յնքան շատ դիմում կ'ընէ վոտկային որ այդ հեղուկը անպատճառ քովը գտնուելու է. Առանց անոր չըլլար. Երբ ռուս զինուորը վըհատի, մէկ գաւաթ օղին կը բաւէ զայն կազդուրելու համար. Ասկէց զատ հազար ու մէկ շնորհակալութիւն ալ կը յայտնէ. Զարմանալի պիտի թուի երբ ըսեմ թէ Ռուսք հակառակ իրենց ցուրտ կլիմային ֆրանսացի զինուորներուն չափ չեն դիմանար ցուրտին, կը նեղուին. Անոր պատճառը ա՛յն է որ սովորական ժամանակներու մէջ չափազանց նախըզգուշութիւններ կ'ընեն ցուրտին դէմ, հաստ մուշտակներ կը հագնին, գլխանոցներ կը դնեն, վրանի տակ կ'անցընեն. Իսկ պատերազմի ժամանակ անկարելի է որ տաքնան պէտք եղած չափով, և անշուշտ կրնաք գուշակել թէ պատերազմի դաշտին վրայ վառարան չի դրուիր.

«Բայց այս ամէնուն հակառակ, Ռուսը՝ կուրաբար հնազանդելով իր պետերուն կը տոկայ շատ մը զրկողութիւններու, բայց քիչ մը տխուր է, ֆրանսական զինուորին զուարթութիւնը չունենար. Ասկէց զատ ռուս զինուորին բեռը միշտ թեթեւ է, ինչ որ քալելու համար անգին առաւելութիւն մըն է. Եւ ռուս զինուորը ընդհանրապէս լաւ կը քալէ. Գալով ձիաւորներուն, կրնան նստիլ ջղուտ, կատղած ձիերու վրայ, միեւնոյն ատեն չարքաշ, որոնք քանի մը շիւղ խոտով կրնան գոհանալ.»

Գնդապետին այս բոլոր ըսածները ռուս զինուորին համար կրնան ճշմարիտ ըլլալ, բայց կ'երեւի թէ որոշ բան մը չի գիտեր ճափոնցի զինուորին վրայ մանաւանդ ճափոնցի ծովային զինուորին վրայ. Անոր գովեստն ալ թող Անգլիացի սպայ մը ընէ.

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԹՕՔԻՕՅԻ ՄԷՋ

Երբ Ճափոնական կառավարութիւնը որոշեց Պատերազմը, Միքատոյին նախագահութեամբ գումարուած Ժողովին մէջ, արտաքին գործոց նախարար Պարոն Քօմուրա մարդ ղրկելով իր Պաշտօնարանը հրաւիրեց ռուս դեսպան Պարոն Րօզէնը, և տեսակցութիւն մը տեղի ունեցաւ երկուքին միջեւ. Այս խօսակցութեան միջոցին, ճափոնցի նախարարը յայտարարեց Պարոն Րօզէնի թէ Ճափոն նոր բանակցութիւններու անօգտակարութիւնը նկատի առնելով, պարտաւորուած է իր շահերուն թելադրած անկախ միջոցները ձեռք առնել, այսինքն պարզ խօսքով, պատերազմել. Պարոն Րօզէն յանկարծակիի եկաւ. Արտաքին գործոց նախարարը քաղաքավարութեամբ խնդրեց ռուս դեսպանէն որ, եթէ կը հաճի, երկու օր եւս իբրեւ հիւր մնայ անպաշտօն կերպով Ճափոնի մայրաքաղաքը, և Փետր. 11ին (Ն. Տ.), Ճափոնական կանոնադրութեան տարեդարձին օրը, Միքատոյին ներկայանայ. Դեսպանը ընդունեց, և Փետր. 12ին էր որ Թօքիօյէն մեկնեցաւ.

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿԻ ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՄԷՋ

Կիրակի օր, երբ Թօքիօյէն ստիպողական հրաման եկաւ Բեթերսպուրկի ճափոնական դեսպանին կարելի եղածին չափ շուտ մեկնիլ Ռուսիոյ մայրաքաղաքէն, իսկոյն մեծ գործունէութիւն տեսնուեցաւ դեսպանատան մէջ. Արտաքին բոլոր դուռները գոցուեցան, դուրսէն եկողները բոլորն ալ ճամբուեցան, և դեսպանատան մէջ գտնուած բոլոր գոյքերը և տետրակները խոշոր սնտուկ մը տարուելով փութով գամուեցան մեծ սնտուկներու մէջ. Ռուսիոյ արտաքին գործոց Պաշտօնարանին մէջ ալ նոյն օրը անհագին իրարանցում կար հակառակ կիրակի ըլլալուն. Անկարելի էր մէկուն հետ խօսակցիլ. Բոլոր պաշտօնէութիւնը ոտքի վրայ էր, անդադրում երթեւեկ մը ամէն կողմ. Լամստորֆ կոմս շարունակ հեռագիր կու տար ամէն կողմ. Կայսերական Պալատին և արտաքին գործոց Պաշտօնարանին միջեւ անընդհատ պաշտօնատարներ կ'երթեւեկէին սրընթաց, վայրկեանէ վայրկեան մարդ կուգար կ'երթար.

Իրիկուան մօտ հանրային հաստատութիւնները, կազինօները անհագին բազմութիւն դիզուած էր. Ժողովուրդը ոգեւորուած էր, անհագին քանակութեամբ շամբանիա կը սպառէր, և խումբ խումբ Ռուսք բաժակաճառեր կ'արտասանէին, և բոլոր ներկայք ոտքի վրայ կ'աղաղակէին «Կեցցէ՛ պատերազմը».

ԳԵՐԻ ԻՆԿԱԾ ՓՈԽԱԴՐԱՆԱՒԵՐԸ

Թէեւ հեռագիրը չըսեր թէ որո՞նք են Ճափոնցիներուն գերի բռնած ռուսական փոխադրանաւերը, բայց Պատերազմի յայտարարութեան օրն իսկ ծովային պաշտօնարանին մէջ կը կասկածուէր որ ռուս կամաւոր նաւատորմին փոխադրանաւերէն Օրէլ, Սմօլէնսք և Թամպով որոնք ճամբան կը գտնուէին, վըտանգի մէջ են. Այս երեք մարտանաւերէն երկուքն են որ Ճափոնցիներուն գերի ինկած են. (Տե՛ս հեռագիրը.)

ԻՐԱԶԵԿ ԴԻՒԱՆԱԳԷՏ ՄԸ

Այն պահուն իսկ երբ Պատերազմի լուրը Բեթերսպուրկ կը հասնէր, Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Մ. Տէլքասէ կը յայտարարէ հետեւեալը.—

«Իմ կարծիքով քիչ հաւանական է «որ Պատերազմը մէկ-երկու ամիսէն աւ«ւել ծագի, նոյն իսկ այն պարագային «երբ բանակցութիւնները ջուրը իյնան «բոլորովին».

ՊԵՐԼԻՆԻ ԵՒ ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԷՋ

Ռուսիոյ և Ճափոնի Պատերազմին լուրը մեծ յուզում առաջ բերաւ Պերլինցի ժողովուրդին մէջ. Վիլհէլմ Կայսրը իսկոյն պալատ հրաւիրեց արտաքին գործոց նախարարը և Վարչապետը, և հեռագրով հրահանգներ ղրկուեցան Բիւլօ-Զէուլի գերման իշխանութեանց. Քիչ մը վերջը, Նախարարաց արտասովոր նիստ մը գումարուեցաւ, և խորհրդակցութիւններ տեղի ունեցան մինչեւ ուշ ատեն. Բեթերսպուրկի գերման դեսպանին կողմէ կարեւոր զեկուցումներ հաղորդուեցան նիստին միջոցին.

*** Վիէննայի մէջ ևս նոյն սրտայուզումը. Կոլուխովսքի կոմս, արտաքին գործոց նախարարը, իր պաշտօնակիցներուն հաղորդեց վերջին լուրերը, որոնց ամփոփոյքը յատուկ տեղեկագրով մատուցուեցաւ Ֆրանց Եօզէֆ Կայսեր.

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Անգլիոյ զինակից Ճափոնի Պատերազմի յայտարարութիւնը խորունկ տպաւորութիւն մը առաջ բերաւ Լոնտոնի մէջ. Բոլոր մեծ թերթերը յաւելուածներ հրատարակեցին երկար խմբագրականներով, արդարացնելով Ճափոնի ընթացքը. Թայմզ յայտարարեց թէ աշխարհ պիտի զարմանայ Ճափոնի պահանջումներուն չափաւորութեան և համեստութեան վրայ, երբ օր մը անոնք հրատարակուին. Ծ. Արեւելքի և Չինաստանի բոլոր անգլիական ներկայացուցիչներուն հրահանգ ղրկուեցաւ դարձեալ դէպքերուն շատ մօտէն հետեւիլ և ժամը ժամին հաղորդել զանոնք Լոնտոնի կառավարութեան. Բորթսմութի մէջ նոր մարտանաւեր կը սպասեն Ծ. Արեւելք ղրկուելու համար, ի դէպ պատահականութեան.

Անգլիոյ ծովային նախարարութեան գործակալները հրաման ստացան հոգ տանիլ որ ճափոնական ջուրերը գտնուած անգլիական մարտանաւերուն յատուկ հանքածուխը փութացնեն ժամ առաջ. Ճափոնցի և Ռուս գործակալներն ալ իրարու հետ կը մրցին իրենց մարտանաւերուն հանքածուխը փութացնելու համար.

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆՔ

Արտաքին գործոց նախարարը հարցուց ծովային նախարարին թէ ո՛րչափ մարտանաւ կարելի է առաջին վայրկենին փութացնել Ծ. Արեւելքի ամերիկեան նաւախումբը զօրացնելու համար. Ուաշինկթընի ռուս դեսպանը արտաքին գործոց Պաշտօնարանը երթալով ապահովութիւններ խնդրեց ամերիկեան կառավարութեան չէզոքութեան վրայ. Մր. Րուզվէլթի վերջնական հաւանութեան պիտի ենթարկուին այս մասին նախարարական բոլոր թուղթերը. Ամերիկեան Սակարաններուն մէջ ահ ու սարսափ ազդեց Պատերազմին լուրը.

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ռուս իշխանութիւնք զինուորական խիստ միջոցներ ձեռք կ'առնեն երկաթուղիի գծին վրայ. Լուր տարածուած է թէ Ճափոնի բանակէն բազմաթիւ լրտեսներ գծին երկայնքը կը պտըտին և առիթի կը սպասեն վըասելու. Մանաւանդ Սունկարի գետին կամուրջներէն շատ կը վախցուի. Ծովակալ Ալեքսեեվի հրամանաւ խիստ հսկողութիւններ ձեռք առնուած են.

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԵԱ ԵՒ ՃԱՓՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Փետր.—Թօքիօյէ կը հեռագրուի թէ, ռուս կամաւոր նաւատորմին երկու փոխադրանաւերը, որոնց մէջ 2000 զօրք կար, գրաւուեցան Ճափոնցիներուն կողմէ.

ՀՌՈՄ.— Լոնտոնէն կը հեռագրուի թէ, Ճափոնցիք գրաւեր են այն ռուսական նաւերը որոնք նորոգուելու վրայ էին Նակազաքիի (Ճափոն) նաւարաններուն մէջ.

ՉԵՄՈՒԼՓՈՅԻ ԿՌԻՒԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճափոնական դեսպանատունը հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ Թօքիօյէ.—

«Ճափոնական նաւաբաժին մը, որ փոխադրանաւերու կ'ընկերանար, Փետրուար 8ին Չէմուլբօյի ճամբուն վրայ հանդիպեցաւ ռուսական Քորիեց թնդանօթակիրին, որ կը մեկնէր այդ նաւահանգիստէն. Քորիեց յարձակեցաւ ճափոնական նաւերուն վրայ, և նաւատորմին թորփիլանաւերը թնդանօթի բռնեց. Ասոնք պատասխանեցին՝ արձակելով 2 թորփիլ որոնք սակայն վըրիպեցան. Քորիեց յետոյ նաւահանգիստ մտաւ. Փետր. 9ի առտուն, ճափոնական նաւաբաժնին հրամատարը ազդարարեց ռուս մարտանաւերուն որ մեկնին նաւահանգստէն, ապա թէ ոչ՝ պիտի ստիպուէր նաւահանգստին մէջ իսկ զարնել զիրենք. Կէս օրէն առաջ ժամը $11^{1}/_{2}$ին, ռուսական երկու մարտանաւեր արդարեւ մեկնեցան նաւահանգիստէն և կղզիներէն հեռի, նաւամարտ մը սկսաւ. Այս կռւին հետեւանքով, ռուսական մարտանաւերը ընկղմեցան, և նաւաստները ազատուեցան ֆրանսական Բասքալ յածանաւին կողմէ, որ մօտերը կը գտնուէր. Ճափոնցիք ո՛ և է կորուստ չկրեցին.»

—Տէյլի Մէյլի տեղեկութեանց նայելով, Վարիակ և Քորիեց ռուսական մարտանաւերը անձնատուր եղած են Ճափոնցիներուն. Ճափոնցիք ապա 8000 զօրք ցամաք հանած են Չէմուլբօ, որոնք Սէուլի վրայ կը քալեն. Ճափոնցիք Քօրէայի միւս գլխաւոր նաւահանգիստները ալ զօրք հանած են.

—Նիւ-Եօրքէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ճափոնական նաւատորմը Ուէյ-Հայ-Ուէյէ մեկնեցաւ Բօրթ Արթուրի վրայ յարձակելու համար.

—Վերջին տեղեկութիւն մը կ'ըսէ թէ, ցարդ ռուսական 7 մարտանաւ ծանր վնասներ կրած են.

ԾՈՎ. ԱԼԵՔՍԷՎԻ ԼՈՒՐԵՐԸ

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ալեքսէվ ծովակալ հետեւեալ հեռագիրը ուղղեց Զարին.—

«Ճափոնցիներուն կողմէ վնասուած 3 մարտանաւերը ջուրի վրայ կրնան կենալ. Կաթսաները և մեքենաները չեն վնասուած. Պայթումէն վերջ յածանաւեր օգնութեան փութացին վնասուած նաւերուն և ներքին նաւահանգիստը բերին զանոնք. Երկու հոգի սպաննուեցան, 8 հոգի խեղդուեցան. Թշնամի թորփիլանաւերը պատեհ ժամուն դիմաւորուեցան բուռն թնդանօթաձգութեամբ մը՝ ռուս մարտանաւերուն կողմէ.»

Գշ. օրուան թուով Ալեքսէվ ծովակալին հեռագիրը կ'ըսէ.—

«Տասնը հինգ զրահաւորներէ, ինչպէս նաև յածանաւերէ բաղկացած նաւաբաժին մը այսօր սկսաւ ռմբակոծել Բօրթ Արթուրը, որու բերդը բուռն թնդանօթաձգութեամբ պատասխանեց Ճափոնցիներուն. Ռուս նաւաբաժինը դուրս ելաւ ճակատամարտին մասնակցելու համար. Ժամուան մը ռմբակոծութենէ վերջ, ճափոնական նաւաբաժինը դադրեցուց և դէպի հարաւ մեկնեցաւ. Ռուսներուն կորուստն է 9 նաւաստի սպաննուած, և 2 սպայ և 54 նաւաստի վիրաւորուած. Բոլդավա զրահաւորը և Տիանա, Ասքոլդ և Նովիք յածանաւերը վնասուեցան. Բերդին կրած վնասը աննշան է.»

ՎԼԱՏԻՎՈՍԴՈՔԻ ՄԷՋ

ԲՕՐԴ ԱՐԹՈՒՐ.— Վլատիվօսդօքէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նաւահանգստի սառոյցին մէջէն անցք մը բացուեցաւ, որպէս զի հոն գտնուող ռուսական նաւաբաժինը կարենայ դուրս ելնել և ի հարկին օգնութեան երթալ Բօրդ Արթուր.

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Զարին Ուքազին համեմատ, Ալեքսէվ Փոխարքան շարժման մէջ դրաւ իր բոլոր զօրքերն և պատերազմի վիճակ հռչակեց Բօրդ Արթուրի և Վլատիվոստօքի մէջ.

ԶԱՐԻՆ ՄԱՆԻՖԷՍԹԸ

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Այսօր հրատարակուեցաւ Զարին մէկ յայտարարութիւնը, որ կ'ըսէ.—

«Առանց կանխաւ մեզի իմաց տալու թէ, իրեն համար դիւանագիտական յարաբերութեանց խզումը թշնամութեանց սկիզբ կը նշանակէ, Ճափոնի կառավարութիւնը հրամայեց յանկարծ յարձակիլ Բօրդ-Արթուրի մեր նաւատորմին վրայ. Այդ յարձակման վերաբերեալ ծովակալ Ալեքսէվի տեղեկագիրը մեզ հասնելուն պէս, հրամայեցինք անմիջապէս զէնքի միջոցով պատասխանել Ճափոնի յարձակման.» Մանիֆէսթը կը վերջանայ, ըսելով թէ Զարը կը հայցէ Աստուծմէ՝ օրհնել ռուս զէնքերը.

—Զարը, ծովակալի համազգեստով, այսօր ծովային վարժարանը գնաց, ուր բանախօսութիւն մը ուղղեց ուսանող ենթասպաներուն, և հետեւեալ խօսքերը ըսաւ.—

«Նենգաւոր թշնամին յարձակեցաւ մեր բերդին և մեր նաւատորմին վրայ, առանց մեր կողմէ ո՛ և է գրգռութեան. Ռուսիա այժմ պէտք ունի իր նաւատորմին և իր բանակին. Եկած եմ ըսելու ձեզ թէ դուք ամէնքնիդ ալ սպայութեան աստիճանին բարձրացած էք. Համոզուած եմ որ ձեր բոլոր ոյժերը պիտի նուիրէք մեր նաւատորմին.»

ԽԱՐԲՈՎ.— Երէկ իրիկուն հայրենասիրական մեծ ցոյցեր տեղի ունեցան հոս.

ԻՆՉ ԵՂԱՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Իմացուեցաւ թէ Ճափոն կէս ճամբան ընդհատեր և գրաւեր է Ռուսիոյ պատասխանը, որ չէ յանձնուեր Թօքիօյի ռուս դեսպան Պարոն Րօզէնի.

ՖՐԱՆՔՖՈՐԴ.— Frankfurter Zeitung Բեդերսպուրկի թղթակիցը կ'իմանայ թէ, Ճափոնցիք ռուսական պատասխանը ճամբան վար դրած են և չեն յանձնած Պարոն Րօզէնի.

ՕՏԱՐ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԴԸՆ.—Ռիւթէր, խօսելով Մ. Նահանգաց ծանուցագրին վրայ, Չինու չէզոքութեան մասին, որու նպատակն է թշնամութիւնները սահմանափակել երկու պատերազմիկներուն միջեւ, կ'ըսէ թէ, այլ և այլ կողմերէ պատասխաններ եկան ամերիկեան կառավարութեան, ի մէջ այլոց Անգլիոյ կողմէ. Այս դիւանագիտական գործողութեան յաջողութիւնը ապահովուած կը թուի. Ճափոն գոհութեամբ ընդունեց զայն, (որովհետեւ չուզեր որ ուրիշ Տէրութիւններ խառնուին Ռուսիոյ հետ իր պատերազմին). Ռուսիա դեռ չպատասխանեց, բայց կը յուսացուի որ ինքն ալ նպաստաւոր պատասխան պիտի տայ Ամերիկայի.

ՆԻՒ ԵՕՐՔ.— Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը շահակից Տէրութեանց կ'առաջարկէ Չինու երկրային ամբողջութիւնը և Քօրէայի անկախութիւնը հռչակել.

ԼՈՆՏՈՆ.— Երեկ. Ժողովին մէջ Ներքին գործոց նախարարը ծանոյց թէ Դահլիճը վաղը Անգլիոյ չէզոքութիւնը պիտի հռչակէ ռուսեւճափոն պատերազմին մէջ.

ՎԻԷՆՆԱ.— Մաճառ Պատուիրակութեան արտաքին գործոց յանձնաժողովին ռուսեւճափոն վէճին նկատմամբ զանազան հարցումներուն պատասխանելով, Արտաքին գործոց նախարարը հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ.— «Միւս Տէրութեանց պէս մենք ալ որոշած ենք բացարձակ չէզոքութիւն պահել հանդէպ երկու պատերազմիկ Տէրութեանց, Ծ. Արեւելքի մէջ. Անճիշդ է լրագիրներու այն լուրը թէ, Աւստրիա-Հունգարիա պիտի ստանձնէ Ճափոնի մէջ ռուսական շահերուն պաշտպանութիւնը. Կը հաւաստեն թէ Ֆրանսա ստանձներ է այդ պաշտօնը, ինչ որ բնական է ֆրանքօ-ռուս զինակցութեան պատճառաւ, բայց այս լուրն ալ դեռ չէ հաստատուած.»

ՓԱՐԻԶ.— Ծ. Արեւելքի ֆրանսական նաւաբաժնին պատկանող բոլոր նաւերը հրաման ընդունեցին դուրս չելլել ֆրանսական ջուրերէն.

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ?

ՓԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէ կը հեռագրուի Հավասի թէ անհիմն է անգլ. թերթի մը այն լուրը թէ Ռուսիա մէկ միլիառ ֆր.ի փոխառութիւն մը ընել կ'ուզէ ֆրանսական, պելճ. և հոլանտական տուներէն. Թէ՛ Ռուսիոյ և թէ արտասահմանի մէջ Ռուս Կառավարութեան ունեցած պատրաստ դրամները կը բաւեն, և փոխառութեան պէտք չեն թողուր.

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՊԱՐՍԻՑ Վեհ. Մուզաֆֆէրէտտին Շահը հեռագրով շնորհաւորած է նոր տարին Ն. Ս. Օծութեան. Ս. Հայրապետն ալ փոխադարձաբար իր շնորհակալութիւնը յայտնած է առ Ն. Վեհափառութիւն.

Տ. ՄԿՐՏԻՉ Արքեպիսկ. Վեհապետեան կիրակի օր պիտի պատարագէ Կէտիկ Փաշայի եկեղեցիին մէջ, Դպրաց Դասուն հաստատութեան տարեդարձին առթիւ.

ՊԻԹԼԻՍԻ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ անգործածելի չորս շուրջառներ մէկ տարի առաջ ծախու կը հանուէին Էրզրումի մէջ և չորս կտորին 100 օսմ. ոսկի գին կ'որոշուի. Քիչ վերջը տարբեր հնախոյզներ լսելով նոյն շուրջառներուն 100 ոսկիի գին տուիր մինչեւ 250 ոսկիի կը բարձրացնեն և դրամը կանխիկ վճարելով ծախու կ'առնեն շուրջառները, գներու այս բարձրացումը հնախոյզներու շահախնդրութենէն առաջ եկած է. Այս դրամով քանի մը օր առաջ երեք քարուկիր խանութներ ծախու կ'առնուին 190 ոսկի գինով որ միջին հաշուով տարեկան 12 ոսկիի եկամուտ կը բերէ.

ԱՍԿԷ ԱՌԱՋ Մուշէն Առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ և ընտրելիներու ցանկ խնդրուած էր. Պատրիարքական Փոխանորդ Գնէլ վարդ. յատուկ նամակով միեւնոյն գաղափարը յայտնած է, ինքն ալ չնչտելով. Մշոյ բազմապահանջ վիճակը որ չկրնար երկար ատեն առանց առաջնորդի մնալ, սակայն ըստ որում սովորութիւն է որ առաջին. ընտրելիներու ցանկին մէջ կը նշանակուի նաեւ Վիճակին Պատր. Փոխանորդ կամ Առաջն. Տեղապահին անունը, ուստի բնականաբար Տ. Գնէլ վրդ.ի անունն ալ պիտի գրուի այդ ցանկին մէջ, բայց ինքն ալ զգալով որ այդ Վիճակին առաջնորդութիւնը վարելու կարողութիւնը կը պակսի իրեն բացարձակապէս, կանխած է իր հրաժարականը և խնդրած է որ իր անունը չգրուի ընտրելիներու ցանկին մէջ.

ՇԱԲԱԹ օր Խառն Ժողովը բացառիկ նիստ մը պիտի գումարէ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ.

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ մէջ երէկ 20 հատ նշանախօսութիւններ կատարուեցան.

ՏԻԿԻՆ ԱԶՆԻՒ ՋՈՀՐԱՊ, որուն համար գրած էինք թէ Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցի որբուհիներուն տեսչուհի անուանուած է խնամակալութեան կողմէ, երէկ ընկերակցութեամբ խնամակալուհիներու, Հիւանդանոց գնաց և ձեռնարկեց իր նոր պաշտօնին.

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ գրուած է, Յունուար 19 թուականով.—

«Առաջարկութիւն եղած է Ամն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին, որ վանքին Աւագ-Թարգման՝ Սարգիս Վրդ. Աճէմեանը դադրեցնէ նոյն պաշտօնէն և անոր տեղ ուրիշ յարմարագոյն վրդ. մը նշանակէ.»

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ կը գրեն մեզ.— Նորօրինակ բարեգործութեան մը ականատես կ'ըլլանք. Քաղաքիս երեւելի ազգայիններէն Արապեան եւ Մառանեան 15000 ոսկի պահանջի մը խնդիր ունէին որով երկար ատեն կը զբաղէին երկուստեք. Վերջերս խոհեմութիւնը կ'ունենան խնդիրը անուշութեամբ վերջացնելու, և ազգային մարմնի մը առաջարկութեամբ իրաւախոհութեան գալով, չեն մոռնար նաեւ եկեղեցին որուն 25ական ոսկի կը նուիրեն.

—Եկեղեցիին շինութիւնը, որ մօտաւորապէս երկու տարի առաջ սկսած էր, մինչեւ հիմա անընդհատ կը շարունակուի, ինչպէս շարունակուած էր, մինչեւ այսօր, զարմանալի յարատեւութեամբ մը, շնորհիւ եկեղեցիին շինութեան հեռատես յանձնաժողովին ու իր գերապատիւ նախագահին.

Գործի սկսուած ատեն հազիւ նախնական ծախքերու բաւելու չափ դրամ կար մէջտեղ, սակայն տոկուն կամքերու միահամուռ աշխատութեամբ նորակառոյց Ս. Ստեփաննոսի սրբավայրի պատերը կը բարձրանան այսօր, ու գեղակերտ դուռ մը փառաւոր ու շքեղազարդ եկեղեցիի մը հեռանկարը կը ներկայացնէ մեր աչքերուն.

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ.—Տէր և Տկ. Ճիվան էֆ. Արխանեան ի յիշատակ իրենց որդւոյն ողբացեալ Սիմոն էֆ. Արխանեանի նուիրած են 80 ղր. Ճեմարան վարժարանին, 60 ղր. Նոր Թաղի Կրթական Մասնախումբին. Նոյնպէս Գրիգոր էֆ. Արխանեան 20 ղր. նուիրած է նոյն Թաղին Կրթական Մասնախումբին.

—Ողբացեալ Սիմոն էֆ. Արխանեանի յիշատակին համար Տէր և Տիկին Գէորգ էֆ. Ալեքսանեան 100 ղրուշ նուիրած են Ս. Փ. Հիւանդանոցին.

—Ինսկիւտարի ազգատ հիւանդաց Խնամակալութիւնը հրապարակաւ իր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ հետեւեալ նուիրատուաց.

Թադէոս էֆ. Արապեան 1 ոսկի. Սիմոն էֆ. Թ. Արխանեանի յուղարկաւորութեան առթիւ իր ծնողքը Տէր և Տիկին Հաճի Ճիվան (Թադէոս) էֆէնտի Արխանեան 120 և եղբայրը Գրիգոր էֆ. Թ. Արխանեան 20 ղր. նուիրած են.

ՄԱՍԻՍ գրական շաբաթաթերթի վաղուան թիւը հրապարակ կ'ելլէ այս իրիկուն, հետեւեալ բովանդակութեամբ. Տօքթ. Ուօլպըրն. ՏԻԹԹ. Ց. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ.— Շօդ-մօդ (Բարեկենդանի մտածումներ) ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ.— Ալեքսանդր Տիւմա խաւարաբ. Լ. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ.— Բանաստեղծութիւններ «Յափշտակութիւն». ՄԱՌԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ—«Տուայտանք». Վ.—«Կեանք մը որ կ'անցնի». Շ. ՊՕՏԼԷՐ.—Աղքատիկ կեանքէ. «Յակոբեան Պարանուէսը». X.— Քաղաքական ակնարկ Պատերազմը.—Գեղարուեստ և Գիտութիւն.—Խմբագրական նօթեր.

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

ԾԱՆԿԱՆՈՒՆ ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԻՆ ՍԽԱԼԸ

Անցեալ շաբթու 21/3 փետրուարի Մանճգումէի մէջ տեսայ յօդուած մը որուն մէջ կամացուկ մը գլորուած էր խոշոր և ինքնահնար սխալ մը որ շատ նմանութիւն ունի 19 դար առաջ շինուած տարաձայնութեան. Տեղաւորել ուզած խօսքը՝ «Զորիկեանի սակաւաթիւ կուսակիցները.....» է.

Եթէ յայտնի ստորագրութեամբ եղերէր այդ ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԸ, պարտք պիտի սեպէի ինձ անձնապէս խրատել առանձին, առանց փոխարինել ուզելու իր հրապարակագրութիւնը, բայց հիմա ստիպեալ եմ իրողութիւնը հրապարակ հանել, ցաւով սրտի.

Ըսեմ նախ, թէ Մայրաքաղաքիս մէջ չորս 25 տարուայ պաշտօնավարութեանս մէջ մէ՛կ սոուարաթիւ և մէ՛կ «սակաւաթիւ կուսակիցներ»ու երբեք պէտք ունեցած չեմ. որովհետեւ միեւնոյն պաշտօնի մէջ չարունակած եմ մինչեւ իմ անհրաժեշտ ժամանակին վերջ։

Երկրորդ, որ ծանր ծանր պաշտօնի գործիս մէջ իրենց եկեղեցւոյն ծառայեցի 22 ամիս առանց վարձատրութեան մը յուսալ, խրատելով որ իրենց նիւթական կարողութիւնը գործածեն իրենց պաշտօնէին որ Անգլիոյ մէջ հիւանդանոցի մը մէջ էր և կ՚ուզէ՝ որ Փիլիպպէ կը գտնուէր։ Եւ վերջին քաղաքով Ջանացի Ժողովրդեան սիրտը կեդրոնացնել իրենց պաշտօնէին վրայ։

Երրորդ, Պատ. Պետիկեան՝ իմ առաջեւս նախանձելու դիրք մը չունէր, և ո՛չ ալ նախանձորդ ըլլալու պարագայ մը... որ իմ դիրքս փոխել փորձուէի։

ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԻդ յիշած «կուսակիցները» երեւակայական են ամենայնիւ։ Այդ գաղափարի տէրերը երեւակայութեան մը տպաւորութենէն աղբած են. և անոր համար երբեք անձանց վերագրած են թէ պաշտօնի պիտի հրաւիրուին երբ Պետիկեան պաշտօնանկ ըլլայ։

Այս երեւակայական թեկնածուներ Պետիկեանի շրջանակին մէջ առեղծուած են. այդ երեւակայութեան աւիշն՝ է հանգուցեալոյն Անգլիայէ վերադարձութենէն վերջը Ս. Գրոց վրայ հրապարակաւ յայտնած արտառոց գաղափարները. որոնց համար ոմանք բացատրութիւն պահանջած են Հոգաբարձութեան Ժողովոյ առջեւ և ինքը փոխանակ իր վարդապետութիւնը պաշտպանելու, հրաժարիլ ձեւացուցած է, տարածայնելով թէ «Զորիկեանի սակաւաթիւ կուսակիցները ամէն ջանք ի գործ կը դընեն...» Եթէ կը փափաքի մէկը, հրաժայ դիմել ժամանակին Հոգաբ. Ատենապետին և 1901ի Բիւթ. Նախ. Հոգեւոր Ժողովի արար ձրներուն, կամ գանէ Բանգէյի անդամներուն։ Եւ կը հասնի բուն ճշմարտութեան։

Ահա «այս ամէնը ըրիր» ս՛վ փետր. 3ի ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ. «ու ես լռեցի» հինգ տարիներէ ի վեր սպասելով որ այդ հակաքրիստոնէական ընթացքէն հրաժարիս այլ զղջաս. բայց հետզհետէ աւելցուցիր, եւ «կարծեցիր թէ ես քեզ լռելովի՝ քեզի կը նմանիմ, բայց քեզ կը խրատեմ և բրածդ կը շարեմ աչքերուդ առջեւ»։

ՍՏԵՓԱՆ ԶՈՐԻԿԵԱՆ

1904 Փետր. 9

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԵՒ ԹԱՏՐՈՆ

ԻԶՄԻՐ, Յունուար 26

Կիրակի կէս օրէն ետք, փայլուն կերպով տեղի ունեցաւ տեղւոյս Ս. Ներսէսեան որբանոցին երեկոյթը Ս. Հռիփսիմեան վարժարանի սրահներուն մէջ։ Պարասրահը այս առթիւ վայելչապէս զարդարուած էր։ Ժամը 3 ու կէսին (Ը. Ե.) դահլիճը լեցուած էր արդէն ընտրեալ բազմութեամբ մը։ Ծիրզէքաքիի նուագախումբը հնչեցուց Կայս. Մարշը, իր բոլոր նուրբ դրուագներովը լեցնելով սրահը։ Երկսեռ պզտիկներ մինչեւ 6 պարերգին, առաջնորդութեամբ իրենց ուսուցչին, խոլ ոգեւորութեամբ մը։ Ապա սկսաւ մեծերու պարերը, առաջնորդութեամբ Տիար Ռուբէն Աղազարեանի, օրինակելի կարգապահութեամբ մը։ Շքասեղան մը սարքուած էր պարողներու տրամադրութեան տակ։ Ժամը գիշերուան 1ը անցած էր արդէն երբ լանսիէ մը վերջակէտը դրաւ այս չքեղ երեկոյթին։ Երեկոյթին յաջողութիւնը ապահովուած էր արդէն, և 150—170 ոսկիի չափ հասոյթ մը գոյացած է։ Հոս անհրաժեշտ պէտք մըն է ի վեր հանել կարգադիր մասնախումբին գործօն անդամներուն աշխատութիւնը, որուն շնորհիւ այնքան յաջող փայլ մը ունեցաւ Որբանոցին երեկոյթը։ Ս. Ե.

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Սիրելի խմբագրապետ,

Հաճեցէք «Մանզումէ»ի միջոցաւ դիտել տալ առաւօտեան փոքրածաւալ թերթին տեղւոյս թղթակցին, որ Ս. Լուսաւորչեան ազգ. հիւանդանոցին 26րդ տարեդարձին հանդէսին վրայ խօսած պահուն, ցաւ կը յայտնէ Սպարթալեան բազմանդամ գերդաստանին ոչ մէկուն հանդէսին ներկայ չգտնուելուն համար։ Ահա հոս այդ Պ. Թղթակիցը պարզապէս կը խեղաթիւրէ, որովհետեւ վարը մինչ ճառախօսութիւններ, երգեր և պահպանիչներ կ՚ըսուէին, Սպարթալեան եղբարց միակ ներկայացուցիչը Ազնիւ Տր. Տիգրան էֆ.ն այդ պահուն վերի յարկաբաժինը հոգեւարք հիւանդի մը սնարին վերեւ կը հսկէր ու հազիւ պահ մը միայն կրցաւ մասնակցիլ պատարագին Հայր Սուրբին ի պատիւ տրուած սեղանին։

Այսչափ։

Ձերդ

ՍՏԵՓԱՆ ԵՐԿԱՆԵԱՆ

Իզմիր, 24 Յունուար

ԼՈՅՍ չաբաթաթերթին վաղուան թիւը հրապարակ կ՚ելնէ այս իրիկուն հետեւեալ գեղեցիկ բովանդակութեանով մը։

Բերայի Էսաեան վարժարանը (Խմբագրական). — ՎԱՀԱՆ ԹՕՇԻԿԵԱՆ. Պարապ խօսքեր («Տամ» բային սահմանականը). — ԹԷՈԴԻԿ. Դիմակաւոր պահին. — ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ. Մէ՛կ գիրի համար (Դրաշտական պատմութիւն). — ԲԱՆԱԳՈՂ ԼՌՈՒԹԻՒՆԵԱՆ. Ներշնչումներ (Կրօնքի քերթուած). — ՄԻՍԱՌՆ. Նշանածի սէր (Նորավէպ). — ԼԵՒՈՆ ՇԱԹՐԵԱՆ. Ամուսնութիւն (Ոտանաւոր). — ՏԻԳՐԱՆ ԳԱՍԱՊԵԱՆ. Բաց նամակ (Անկողինիս պուճախէն). — ԼԻԼԱ. Ցակոբեան պարահանդէսը. — ԽՄԲ. Լուրերու տրցակ արձակ համարձակ. — ԱՄԲԱԿՈՒՄ ԴԻՈՆԿՂԵՍՏԻԱՆՈՍԵԱՆ. Մօրը վրէժը (Լոյսի թերթօնը). — ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, և Խնդուքներ։

ԿՈՒ.ՋԷՄՊԵՐԿ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ջութակի և դաշնակի ծանօթ ուսուցիչ Պ. Պ. Իզլիտոր և Սամի Կոլտէնպէրկ առաջիկայ կիրակի կէս օրէն ետքը Թէսթօնիայի սրահին մէջ նուագահանդէս մը պիտի սարքեն, որուն պիտի մասնակցին իրենց յաջողագոյն աշակերտներէն և աշակերտուհիներէն 40 հոգի։ Նուագահանդէսէն ետքը պարեր։

Հասոյթը պիտի յատկացուի բարեգործական նպատակի մը։

ԲԱՄՊԱԿ

ՆՈՐ ԱՆԿԱՒՄ ԲԱՄՊԱԿԻ

ՍՐՕԹ, 6.94

29/11 Փետրուար 1904

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

11 Փետրվար 1904

Ֆրանս. 3⁰/₀ 3⁰/₀ Français)	96 02
Րէժի (Tab. Turcs)	340 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	80 42
Երկաթուղի (Lots Turcs)	113 —
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	558 —
Թրանսվալ (Transvaal)	84 —

ԼՈՅՍ-ՔԱՐՈԶ

Գիտնալու համար թէ Աստուած ինչո՞ւ մարդ եղած է, Յունուար 6ի «Լոյս»ին մէջ Վահան վարդապետի կողմէ յատկապէս հրատարակուած Լոյս-Քարոզը կարդացէք։

ԳԻՆ 5 ՂՐՈՒՇ

ԹԵՎՖԻՀԱԹ

Մէարիֆ Նէզարէթը ճէլիլէսի մէքթուպի գալէմի խուլէֆաուընտան Իզզէթլու Թահսին պէյէ թէրֆիէն րիւթպէի Սանիյէ սընֆը Միւթէմայիզի.

Այտըն վիլայէթի տախիլիյէ Դօլտէրէ էմլաքը Հիւմայուն չիւպէսի մէմուրը Իզզէթլու Հիւսէին էֆէնտիյէ թէրֆիէն Սանիյէ րիւթպէսի թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր։

* * *

Էրզրում վիլայէթի տախիլիյէ Ալաշկերտ գազասը գայմագամլըղը Հալէպ վիլայէթի մայէթինտէ միւտէթը Նիզամիյէի իքմալ իթմիշ օլան Մէքթէպը Միլքիէի Շահանէան մէզունը Սաֆվէթ էֆէնտիյէ թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԹՈՐՓԻԼԱՀԱԼԱՑՆԵՐ. — Գերմանիա յանձնարարուած թորփիլահալածներուն յատակագծերը և յարակիցները յանձնուեցան Բ. Դրան, Կայս. Պալատ մատուցուելու համար։

ՍԹՈՔՀՈԼՄԻ օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա ուրբաթ օր հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Շուէտ-Նորվէկիոյ Շարլ իշխանին և իշխանուհիին։ Ներկայ գտնուեցան չատ մը բարձրաստիճան անձեր։

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒՆ ՈՌՈԳՈՒՄԸ. — Նախարարաց Խորհուրդին մէկ որոշման համաձայն, որ վաւերացած է Կայս. Իրատէով, պայմանագիր մը կնքուեցաւ Քաղաքապետութեան և Պոլսոյ Ջուրի Ընկերութեան միջեւ, առաջիկայ Մայիսէն սկսեալ Քաղաքապետական Ա. Դ. և Զ. շրջանակներուն փողոցները ոռոգելու համար։ Տարին 4000 ոսկի պիտի տրուի փոխարէն։ Ոռոգումը օրը 3 անգամ պիտի կատարուի որոշեալ փողոցներուն մէջ։ Նոր փողոցներ ալ պիտի ոռոգուին։ Ցայտնի է թէ Նախորդ պայմանին համաձայն, օրը 2 անգամ կ՚ոռոգուէին փողոցները։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Օսմ. քօմիսէր Ալի Ֆերուհ պէյ, առջի օր Կայս. Պալատ գնաց և իր հրաժեշտը մատոյց։ Եռտոյ տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ ու իրիկուան կառախումբով Սոֆիա մեկնեցաւ։

ՌՈՒՍ դեսպանատունը յատաձգեց վաղը գիշեր տալիք պարահանդէսը։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Ֆլօրինայի երկու գիւղերու քրիստոնեաները, որոնք աւազակներուն միացած էին, զղջում յայտնեցին և իրենց զէնքերը յանձնեցին։

—Ընդհ. քննիչ Հիլմի փաշա Ըս. օր հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ էին Սելանիկի կուսակալը և օտար հիւպատոսներ։

—Ախթէբոլաւի հեռագրական կայանը բացուեցաւ։ Կօսթիվայի և Կրէչօվայի (Բոսովա) միջեւ ալ հեռագրաթել մը պիտի հաստատուի։

—Սէրէզէն կը գրեն Մոնիրկոնի թէ, Օսմ. զօրքերուն կողմէ խիստ հսկողութիւն մը ի գործ կը դրուի, պահականոցներու թիւը 48ի բարձրացած է, և թէ անդորրութիւնը վերահաստատուած է։

Բանդուած տուներուն վերաշինութեան և կարօտներուն նպաստ բաժնելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է։

Մեծ փոյթ կը տարուի օր առաջ աւարտելու Տէմիր-Հիսար—Ծուռմայի-Պալա խճուղիին շինութիւնը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ պատերազմական նախարարութիւնը Փետր. 10ին նուագուրդ մը պիտի կատարէ բանակին պէտք եղած 580 ձիերուն գնման համար։

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ յանձնաժողովը իր Ա. նիստը գումարեց Բերայի կառավարիչ Համտի պէյի նախագահութեամբ։

ԲԱՆԱԿԻՆ զօրքերուն զօտիներուն շինութեան համար 5000 օխա կաշի պիտի գնուի։

ՔՆՆԻՉ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ. — Պէրութի ելմտական գործառնութիւնները քննելու համար երէկ Պէրութ մեկնեցան Պետական խորհրդական Ֆէյզի էֆ. և Ելմտական խորհրդական Խալիլ Րամի էֆ.։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. Պանքան մասնաճիւղ մը պիտի բանայ Տէտէ-Աղաճի մէջ։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ. — Մէքքէի, Մէտինէի, Թայիֆի և Ճիտտէի միջեւ փոխանակուած նամակներէն 10 փարա միայն պիտի առնուի։

ՑՈՐԵՆԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութեան հետ բանակցութիւններ կը կատարուէին Էնկիւրիէ և Գոնիայէ Պոլիս ղրկուելիք ցորեններուն փոխադրողչէքները զեղչելու համար։ Բանակցութեանց արդիւնքը հաղորդեցաւ Բ. Դրան։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը ղեկչուած սակացոյցին քանի մը կէտերուն նկատմամբ տեղեկութիւն ուզեց Էնկիւրիի կուսակալութենէն։

ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ. — Բարիզի ռուս դեսպան Մ. Նէլիտօֆ, որ Արեւելագիտական ընկերութեան պատուակալ անդամ է, նոյն ընկերութեան նուիրեց 1615 թուականին հրատարակուած բառարան մը։ Բառարանը կը պարունակէ հետեւեալ լեզուները. — Թուրքերէն, արաբերէն, պարսկերէն, լատիներէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն, բոլոներէն և իտալերէն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՆԱՆԿ. — Առեւտր. ծովային դատարանը քննեց Զաքմաքճըլարի կողմը մանիֆաթուրայի վաճառական Լուսաբարեան Ռուբէն էֆ.ի սնանկութեան գործը։ Բոլոր պահանջատէրերը իրենց մուրհակները ցոյց տուին և սնանկին հաստատեցին։ Սնանկին կինը՝ Տիկին Աննա ալ ներկայանալով 461 ոսկիի պարտամուրհակ մը ցոյց տուաւ, ըսելով որ իր ամուսինէն այդքան պահանջ մը ունի. սակայն միւս պահանջատէրերը յայտարարեցին թէ ատիկա շինծու է, որով հարկ դատուեցաւ քննել այդ պարտամուրհակը։

ՋԷՂՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ. — Խնուսի (Էրզրում) Գայմագամ Իպրահիմ պէյ և Նայիպ Հասան էֆ. դատաստանի ենթարկուեցան, իրենց անվայել ընթացքին և գործերուն համար։

ԴԱՑԵԱԿ ՄԸ. — Պաշտօնական Ջեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ, Սաքըզի մէջ Զօրդա Քալամանքա անուն դայեակը իբրեւ վիժեցնող դատապարտութիւն կրած ըլլալուն համար, վկայականը ձեռքէն առնուած և դայեկութիւն ընելէ արգիլուած է։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ. — Մաքսատան քննիչները միտաքսէ 20 գորգեր բռնեցին, երբ մաքսէն կը փախցուէին և քառապատիկ մաքս առնուեցաւ։

—Վէնթուրա անուն վաճառական մը, 15 ծրար մորթ մաքսէն փախցնելու ատեն բռնուեցաւ։ Երէկ Եանի անուն մարդ մըն ալ 8 ծրար ժանեակ առանց մաքսի աւստրիական նամակատունը տարած ատեն բռնուեցաւ։

ԿԸ ՅԻՇՈՒԻ թէ ֆրանսական Նիվէրնէ չոգենաւը դեկտ. 25ին ընդհարած էր ռուսական Զարիձա չոգենաւին, որ ծանրապէս վնասուած էր։ Զարիձա նորոգուեցաւ և առջի օր մեկնեցաւ Պոլսէն։ Ֆրանս. ընկերութիւնը իբր վնասուց հատուցում 120,000 ֆր. տուաւ ռուս ընկերութեան։

ԳԱՏԸԳԻՒՂ Մօտայի կողմը այրած կազինօն, որ 1000 ոսկիի ապահովագրուած էր, դիտմամբ հրկիզուեր է։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ հանդարտ էր Սակարանը և գիներն ալ ոչ այնչափ յարափոփոխ։ Օրական և թէ ութ օրուան սփիլացիոնները ինկած էին բաւական, առաջինը արժելով 1050 և ութ օրուանը 2400 ղրշ. թէեւ նոյն իսկ այս թիւերը, սփիլացիի համար 20 տարիէ ի վեր տեսնուած չեն գրեթէ։

—Ռուսօճաբոն ներկայ պատերազմին առթիւ երբ ընդհանուր պետական թուղթերը կ՚իյնան և ամէն ոք հետաքրքիր է իմանալու ամէնէն աւելի ռուսականին—այսինքն 100ին 4 արտաքինին— գինը, լրագիրները եւ ոչ մէկուն մէջ կը տեսնուի, և ոչ իսկ Սակարանէն կարելի է իմանալ. ուստի Մանզումէի ազնիւ ընթերցողներուն համար, ջանացինք և ճարեցինք գտանք, որ աւելէ ետք պարբերաբար պիտի տեսնուի այս տողերուն մէջ։ Ահաւասիկ երկու օր առաջուան գինը։

Ռուսական 100ին 4 արտաքինը 97 բացուած և ապա 96.75. և յետոյ 96.50 փակուած։ Որ ըսել է բաւական անկում։ Շր. օր նորէն պիտի ջանանք հրատարակել սոյնին գինները։

Մ. ՀԱՅԿԱԶՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Յունվար 29/11 Փետր. 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	87.16
Ամէնէն բարձր գինը	88.01
» վար գինը	87.01

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	110.62½
Երէկուան բարձր գինը	111.25
» վար »	110.

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Մէճիտիյէ արծաթ	108.13
Անգլիական ոսկի	110.
Ֆրանսական ոսկի	87.14
Քրիմից	51.03
Նոր մէթալիք	103.
Բօլ	90.—
Ռուալի թղթադրամ	8.63
Լոնտոն 3 ամիս	111.15
Բարիզ »	22.72½

ԲԼԱՍԻՒԷ ՄԸ

Կը փնտռուի, որ գիտնայ ֆրանսերէն խօսիլ և թղթակցիլ, ծանօթ ըլլայ հրապարակի վաճառականներուն և արդէն պաշտօնավարած ըլլայ յանձնակատարի մը քով։ Դիմել Խմբագրատուն։

Կարդալ Դ. Երես «Իւնիօն» Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1904 26,8 Յունվ. Հինգշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Ճերմակ Առաջին օխան	37-37¼	փարա
Մախլիւթ »	36½	»
Սէրթ էքմեքլիք, օխան	36-37	փր.
» միջին տեսակ	33-34	»

Այսօր ժամանեց Ռումէլի 3 վակոն ցորեն մախլիւթ օխան 33—36 փարա։

Այսօր ժամանեց 8 վակոն ցորեն Անատօլ։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարկը	76 ղշ.
» » Բ. և Գ. »	72-75 »

ԹԵՓ

Օխան 18 փարա։

ԳԱՐԻ

Բէօսպէնճէ 11 ղրշ. գրիւք	
Ռումէլի 11¼	»

ՄԻՍԻՐ

Օխան 21-23 փարա ապարմա։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Այս գիշեր մինչեւ ուշ ատեն հետեւեալ նոր հեռագիրները հաղորդած է մեզ Կ. Պոլսոյ Հեռագրական Գործակալութիւնը։

ՄԱԶԱՄՊՕՅԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ

ԹՕՔԻՕ, 11 Փետր. — Ճարոնցիները գրաւեցին Մազամպօն եւ զայն իրենց զինուորական գործողութեանց կեդրոն պիտի ընեն։

ԼՈՆՏՈՆ. — «Տէյլի Մէյլ» Թօքիօյէն կ՚իմանայ թէ ճարոնական զօրագունդ մը Սէուլ հասած է։

Թիէնծինէ «Սթանտարտ»ի կը հեռագրեն թէ, չրջած զրոյցի մը նայելով Քորէայի կայսրը Սէուլի ֆրանսական դեսպանատունը ապաստանած է։

ՌՈՒՍ ՎԵՐԻՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Ռուսիոյ պատերազմական նախարար զօր. Քուրոբաթքին Խարպին ժամանեց, ցամաքի վրայ ռուս զօրքերուն վերին հրամանատարութիւնը ստանձնելու համար։

ՊԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսական թերթերը կը ծանուցանեն թէ, Սիպերիական Գ. զօրաբանակը կազմուած է որսորդ զօրաց 3րդ, 4րդ և 9րդ վաշտերէն, թնդանօթներով միասին, Խազախներու վաշտ մը և ռահվիրայ զօրքերու գումարտակ մը։

ԾՈՎԱՑԻՆ ԿՌՈՒԻԸ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Նակազաքիէն «Ասսօսիէթէտ Բրէս» թերթին եկած լուրեր կ՚ըսեն թէ, ռուսական «Վարեակ» զրահաւորը չէ ընկղմած, այլ գրաւուած է Ճարոնցիներէն և տարուած է Սասէպօ, ուր հասած են արդէն ռուս միւս մարտանաւերը, որոնք Բորթ Արթուրի մօտ վնասուած էին ճարոն թորփիլներէ։

Նոյն հեռագիրը կ՚ըսէ թէ ռուսական ուրիշ 7 նաւեր ալ գրաւուած են։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԵԿՆՈՒՄ

ԼՈՆՏՈՆ. — Պեթերսպուրկէն Ռիւթէրի կը հեռագրուի թէ, ճարոնական դեսպան Քուրինօ Պարոնը և դեսպանատան պաշտօնէութիւնը այսօր մեկնեցան ռուս մայրաքաղաքէն, Պերլին երթալու համար։

* * *

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսիա՝ Ճարոնի մէջ իր շահերուն վարչութիւնը յանձնեց ֆրանսական դեսպանին։ Ճարոն ալ Ռուսիոյ մէջ ունեցած իր շահերուն վարչութիւնը յանձնեց Պեդերսպուրկի ամերիկեան դեսպանին։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Բուզվէլթ նախագահ Մ. Նահանգներուն չէզոքութիւնը որոշեց ռուս-ճարոն վէճին մէջ։ Այդ մասին յայտարարութիւնը հաւանաբար վաղը պիտի հրատարակուի։

* * *

ԲԱՐԻԶ, 11 Փետր. — Ռուսական աղբիւրէ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Եալու գետին եզերքը ընդհարում մը տեղի ունեցած է Ռուս և Ճարոն զօրքերու միջեւ։ Ճարոնցիները հալածուած են։

Սէուլէ եկած ուրիշ հեռագիր մըն ալ կ՚ըսէ թէ, ռուս զօրքերը Եալուի պատերազմէն ետք գրաւեր են եղեր Չէմուլբօն։

* * *

Պոլսոյ Յունարէն թերթերը հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակեն. —

«ԲԱՐԻԶ. — Բորթ-Արթուրէ կը հեռագրեն որ քաղաքին առջեւ տեղի ունեցած նաւամարտին մէջ ճարոնցիները կորսնցուցին երկու զրահաւոր. երկու յածանաւ ալ ընկղմեցան։ Ճարոնցիք եռ քաշուիլ ստիպուած ըլլալով, կորսնցուցեր են նաև 9 թորփիլանաւեր Վէյ-Հայ-Վէյ հասնելէ առաջ»։

Այս լուրը սակայն միւս կողմէն կը հերքեն ֆրանսերէն թերթերը։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

30 Յունվար 1904 26

ԼԱԲԷ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ժ.Դ.

—Այո՛, գէշ բան մը ըրիք ձեր ազգականուհին Բէլամիի տունը տանելով, աւելցուց Սավարի։

—Ա՛խ, Տէր Աստուած, օտարական ըլլալը ի՛նչ գէշ բան է, և ես որ կը հաւատայի թէ...: Նաբոլիէն մեկնած ատենս սակայն, բարեկամ մը յանձնարարած էր ինծի այդ տունը, ուր հաճելի ժամանակ մը կարենալ անցընելս յայտնած էր ինծի։

—Իրա՛ւ ալ, աղէկ, հաճելի ընդունելութիւն մը կայ այդ տան մէջ, յարեց Սավարի ժպտելով։

—Եւ ես ալ փութացի այցելել և ազգականուհիս ներկայացնել...: Բարեբաղդաբար մէկու մը հետ չտեսնուեցաւ։ Բայց գիտէ՞ք որ Բարիզ մեր Իտալիոյ քաղաքներուն չի նմանիր։ Դաստիարակութիւն պէտք է։

—Կարգ մը յարաբերութեանց մասին միայն։

—Ահ, եթէ մէկը այդ գործը յանձն առնէ՜ր...: Նոր ծանօթութենէ մը կը վախնամ։ Բայց որքան բարի և աղէկ երեւոյթ մը ունէր այդ տիկին տ՚Էրմօնը։

—Իբր օտարական կրնայիք խաբուիլ այս կնիկէն, որ ժամանակին ամուսնացած, աշխարհի՛կ կին մըն էր և ուղած ատեն կրնայ հին ձեւերը ստանալ։

—Ա՛խ, ի՛նչ սխալի մէջ ընկղմեր ենք։ Եթէ հասկնա՛ր ան. հէգ կինը սեւ սուգի մէջ է էրկանը մահուան պատճառով։ Ինք առողջական տեսակէտով էր որ Բարիզ եկաւ ինծի հետ։ Ես իջայ այս պանդոկը, իսկ ինք Կրամօն փողոց կը բնակի։

—Բայց ես եկայ... ընդմիջեց Սավարի։

—Եկաք կարգ մը փոքր հաշիւներ մաքրելու չէ՞. իրաւունք ունիք չխօսինք ալ ասփինին վրայ։

—Այսու հանդերձ...

—Նախ, խօսք տուէք որ ձեր արժէքաւոր բարեկամութիւնը չպիտի զըլանաք։ Դալով այն փոքր գումարին զոր ձենէ կթելու դժբաղդութիւնը ունեցայ, հաճեցէք զայն դնել սա սեղանին վրայ և ուրիշ բաներու վրայ խօսինք։

—Ատ էր... յարեց Սավարի, չփոթած, դէմ առ դէմ գտնուելուն համար պարտատիրոջ հետ, որ ներբութեամբ կը պահանջէր դրամները։

—Ինչը՞... հարցուց ոստիկանը անփութօրէն։

—Ստիպուած եմ դեռ քանի մը օր ձեզ պարտական մնալու։ Կարգ մը կորուստներու համար այս միջոցիս չատ նեղն եմ...

—Ինչ, իրա՛ւ...

—Եւ, Պ. կոմս, կուզամ խնդրել ձենէ որ մէկ կողմէն իմ այս նեղութիւնս գաղտնի պահէք և միւս կողմէն քիչ մը ժամանակ տաք, պարտքիս վճարման համար։

—Հաճոյքով կուտամ ձեր ուզածին չափ պայմանաժամ։ Հարկաւ կարգադրելիք գործեր ունիք։ Միայն թէ ես ալ խընդրանք մը ունէի ձենէ. արդեօք համարձակութիւն կուտա՞ք որ ըսեմ...

—Կ՚աղաչե՛մ, Պ. կոմս։

—Արդէն դուք ալ իրաւունք պիտի տաք կարծեմ. քիչ մը առաջ խօսքն ալ անցաւ։ Բարիզի կեանքին մասին փորձառութիւն բնաւ չունիմ և ամէն քայլի սխալներու հանդիպելու ի վիճակի եմ, եթէ մտացի առաջնորդ մը չունենամ։ Միւս կողմէ բաղդը ինծի ծանօթացուց ձեզի պէս անձ մը, որմէ կը խնդրեմ օգնել ինծի իր խորհուրդներով։

—Ձեր տրամադրութեան տակն եմ բոլորովին, պարոն, պատասխանեց Սավարի եռանդով։

Սավարիի ուզածն աւելի՛ն էր ասոր։ Հիմակուց կը գուշակէր թէ գինը ո՛րքան մտահոգող պարտքերը պիտի ջնջուէին, քանի որ խաղի պարտքերը չատ դիւրաւ կ՚աւրուէին օտարականներու և մեծերիններու միջեւ։

—Շատ շնորհապարտ եմ ձեր բարեհաճութենէն։ Միայն թէ գիտէք որ միւնակս չեմ։ Ես ի՛նչպէս ըլլայ կը յարմարիմ ձեր ճաշակին կամ նախընտրութեանց. բայց կին մը կայ, տխուր, ջղային և տարբեր բնութիւնով մէկը. անոր համար է որ մանաւանդ պէտք է աւելի զգաղիք...

—Բայց ձեր ազգականուհին չատ սիրալիր տիկին մըն է...

—Անտարակոյս Իտալացիներուն համար։ Բայց դուք՝ Բարիզցիներդ ուրիշ ըմբռնումներ ունիք։ Ամէն պարագայի մէջ ծառայութիւն մըն է որ կը կատարէք։ Նախ խնդ. մը հարցումներ ունիմ ընելիք ձեզի։ Կարգ մը հասցէներու և խորհուրդներու պէտք ունիմ։ Զմեռը ամբողջ Բարիզ մնալու մտադրութիւն ունինք և կ՚ուզենք հաճոյապէս անցընել։ Շատ մը պէտքերու կը կարօտինք և մեծ օգտակարութիւն պիտի ունենաք։ Մրբ պիտի կրնամ ձեզի իմ ազգականուհիս ներկայացնել։

—Երբո՛ր ուզէք։

—Վա՛ղը ուրեմն։

Եւ զատուեցան իրար ողջունելով։

Թարգմ.

Յակոբ Տէր-Յակոբեան

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 189

Վայրենիներու Նաւապետը

ՎԷՊ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՆԵՏԱՓՈՅՑԸ

13

Սէտոր

—Եթէ կ'ուզէք, ըսաւ անոնց աննշմարելի ժպտով մը, հարստութեան ձեզի տուած վնասները դարմանելու հոգը ես իմ վրաս կ'առնեմ։

Բաղդախնդիրները ականջնին տնկեցին,

—Հէ՛յ, խօսէ՛, ըսէ, գոչեցին ամէնքն ալ ուրախութեամբ։

—Ի՛նչ կերպով, հարցուց կախծու դէմքով մարդ մը՝ որ առջեւի կարգը նստած էր։

—Կռիւով մը, զոր կ'ուզեմ մղել քիչ օր ետքը Արաչերիան մէջ, ըսաւ կրօնաւորը, և որուն համար ձեզի՝ պէտք ունիմ։

Այս առաջարկութեան վրայ ներկաներուն առջի եռանդը նշմարելի կերպով պաղեցաւ. Քոմանչիները ու Ապաշցիները սոսկալի վախ մը կ'ազդեն Մեքսիկայի սահմանագլուխի բնակիչներուն։

Կրօնաւորը արտադրուած արդիւնքը նշմարեց, և սակայն, առանց յայտնի ըլլալու, շարունակեց իր խօսքը.

—Ամէնքդ ալ մինչեւ ամիս մը իմ հրամանիս ներքեւը պիտի առնեմ՝ իւրաքանչիւրիդ օրական 4 դրուշ վճարելու պայմանով։

Այս հրամայի առաջարկութեանը վրայ, բաղդախնդիրներուն աչքերը փայլեցան։ Վախը տեղի տուաւ ագահութեան, և ուրախութեամբ պոռացին.

—Կ'ընդունինք, հայր սուրբ։

—Բայց, յարեց ան որ խօսած էր արդէն, երջանիկ պիտի ըլլայինք եթէ մեզ ճամբայ հանելէ առաջ, ձեր սուրբ օրհնութիւնը ընծայէիք մեզի և թողութիւն տայիք մեր գործած կարգ մը մեղքերնուս համար։

—Այո, պոռացին ամէնքը մէկ երջանիկ պիտի ըլլայինք եթէ հաւանութիւն տայիք այդ առաջարկին, հայր սուրբ։

Կրօնաւորը խորհրդածել կեղծեց։

Բաղդախնդիրները անձկութեամբ կ'սպասէին։

—Ի՜նչ ուզեմ, թող այդպէս ըլլայ, պատասխանեց կրօնաւորը պահ մը ետք, որովհետեւ այն գործը որուն պիտի գործածեմ ձեզ, պէտք է որ ընդունելի ըլլայ Աստուծոյ ալ, պիտի տամ օրհնութիւնս և թողութիւն մըն ալ ձեր մեղքերուն համար։

Ուրախութեան աղաղակներով ընդունեցաւ կրօնաւորին այս խօսքը։

Կրօնաւորը լռութիւն պահանջեց։ Երբ լռութիւնը հաստատուած էր։

— Հիմա, ըսաւ, ձեր իւրաքանչիւրը թող տայ իր անունը, որպէս զի պէտք եղած ատեն կարենամ գտնել ձեզի։

Այն ատեն նստաւ և սկսաւ դասակարգել այն բաղդախնդիրները, որոնք Սէտորին մարդոց հետ, պիտի գային կազմել այն խումբը զոր պիտի տանէր իրեն հետ գանձին տեղը։

Քանի մը վայրկեանի համար պիտի թողունք հոս կրօնաւորը հետեւելու համար Քանատացի երկու որսորդներուն։

14

Երկու Որսորդները

Հառի և Տիք, այն երկու Քանատացի որսորդները զոր տեսանք, Բաղօի սրճարանին մէջ, Փէյ Ամպրոզիոի ու Սէտորի հետ, չափազանց հեռու էին բարոյապէս այս վերջիններուն նմանելէ։ Անկեղծ ու յանդուգն որսորդներ էին անոնք, որոնց մեծագոյն կեանքը անապատի մէջ անցած էր, և որոնք, մարգերու ընդարձակ մենութիւններուն մէջ, մաքուր և անմեղ կեանքի մը վարժուած էին։

Իրենց համար, ոսկին ուրիշ բան չէր բայց եթէ միջոց մը որով կարող կ'ըլլային իրենց հայթայթել իրենց որսորդութեան արհեստին պէտք եղած նիւթերը առանց երբէք երեւակայելու թէ այն դեղին մետաղին մեծ քանակութեան մը գոյութիւնը զոր կ'ատէին, կրնար իրենց շատ մը հաճոյքներ ալ պատճառել իրենց որսորդութեան միջոցին արտակարգ հաճոյքներու աղբիւր դառնալով։

Այնպէս որ Տիք վերջին պահուն զարմացած էր երբ տեսած էր որ իր բարեկամը փութկոտութեամբ կ'ընդունի կրօնաւորին առաջարկութիւնը, և յանձն կ'առնու երթալ գտնել գանձին տեղը. բայց ինչ որ ամէնէն աւելի զարմանք առթած էր իրեն, այն ալ Հառուին սաստիկ տենչանքն էր որով ան կ'ուզէր ճամբայ ելնել այն ատեն միայն երբ Սէտոր ըլլար իրենց առաջնորդ։

Թէպէտեւ ոչ մէկ բան կրնար ամբաստանել Սէտորը, շնորհիւ անոր առած նախազգուշութիւններուն, երբեւ աւազակ և մարդասպան, սակայն խորհրդաւոր ընթացքներն ու իր ընտանիքին հետ ապրած կեանքին մենութիւնը, անարգութիւն մը հրաւիրած էր իր վրայ։

Ամէն մարդ անիկա երբեւ մաքուր որսորդ կ'ընդունէր, և սակայն ոչ ոք համարձակած էր հաստատել այն ամօթալի գործերը որոնցմով ամբաստանուած էր ան։

Սա յայտնի էր թէ ամէն մարդ յարաբերութիւն չէր ունեցած այս ընտանիքին հետ ու կը փախչէր անկէ։

Տիք կը ճանչնար իր բարեկամին սրտին ազնուութիւնն ու ուղիղ նկարագիրը։ Այս պարագային մէջ ունեցած ընթացքը սակայն կատարելապէս անըմբռնելի եղաւ իրեն համար և որոշեց բացատրութիւններ պահանջել։

(Շարունակելի)

ԻԼԱՆ

Ամերիքէ նէզարէթը ճէլիլէսի տարաֆընտան Իսկիւտար վէ Պէյօղլու մէհաքիմի տէվաիրի բաղունճըլըգլարընըն միւտտէթը էյզամիյէլէրի սէնէի հալիյէ Շուպաթը նիհայէթինտէ միւնգազա օլաճաղընտան մէյանէ, էվվէլէճ օլունան իլան մուճիպինճէ ճումաա վէ բազարտան մաաատա հէր կիւն միւզայէտէյէ րինէ տէվամ իլէ, հաթա լաերգընը պուլտուղը հալտէ սէնէի հալիյէ շուպաթընըն տէօրտունճի չարշէնպէհ կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան, Թալիպ պուլունան վէ չէրաիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին էյամը մէզքիւրէտէն մաատա կիւնլէրտէ սաաթ 6 պուչուգտա թէէմմիւն ագչէլէրինի համիլէն մուհասէպէ վէ եա Էնճիւմէն Իտարէի Ամերիքէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

29 քեանունը սանի 319

ԴՐԱԳԻՐ ՄԸ

Թուրքերէն կարդալու, գրելու և թղթակցելու քաջավարժ անձ մը որ մաքուր ալ գիր ունի և կրնայ նաև թղթակցութիւն ընել հայերէն լեզուով, կը փափաքի պաշտօն ստանձնել համեստ ամսականով մը։ Ցիշեալ անձը օրէնքի և փաստաբանական գործերու ալ տեղեակ ըլլալով կրնայ այս ճիւղին մէջ ալ օգտակար ըլլալ։ Դիմել Խմբագրատուն։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ — ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150,030,616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամենէն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով.— (միենոյն պայմա... ...ը կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ, ԹՈՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աշխարհիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան՝ժամանակ, օրինակի համար՝ շաբաթական՝ փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս.= ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊՆՔԱՆ

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ — ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ — ՄԻՀՐԱՆ ՄԻՆԷՍ-ՊԱԼԹԱՑԵԱՆ

Պոլիս Դաքրընօզլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ՐՈՏՈԼ

ՀԱՐԴԱԽԻՒՍ ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ

RHODOL

Րոտոլը բուսական է. վարդէ և անոր պէս առողջարար նիւթերէ բաղկացած է, և այնքան քաղցրաբոյր է և ախորժելի համ ունի որ տղաք իսկ ուրախութեամբ կը գործածեն։ Վաւերացած է Առողջապահական ժողովին կողմէ և նշանաւոր բժիշկներ կը գործածեն զայն ստամոքսի և աղիքներու խանգարման արդիւնք պնդութեան, արիւներթութեան և ասոնց նման հիւանդութիւններու դէմ։ Հարիպ՝ Ուն Գաբան Աղէպլէր Ճատտէսի, Միւրիւվվէթ դեղարանին տէր Եորկի Արսոգոլիտէս։ Գին 5 դր.։ Կը գտնուի բոլոր մեծ դեղարաններու մէջ։

Գործածութեան եղանակը. — Չափահասներու համար երեկոյին պառկելու ատեն 2 անուշի դգալ, իսկ փոքրերուն համար սուրճի մը դգալ քիչ մը ջուրով խմելու է։ 30—12

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՑԱՃԱԽՈՐԴԱՑ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

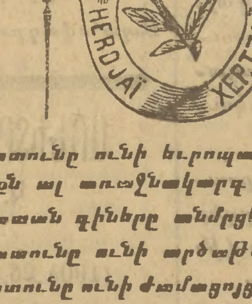

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւաթներ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարում

ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով ետ կ'առնուին։ Իսկ ապառիկ գնողներէն % 15 զեղչով ետ կ'առնուին։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիտէ քաին (Էճզախանէի Թիւրքիյէ) հէյվը քիւշատընտան պէրի կէօսթէրտիյի իհթիմամ վէ տիգգաթտան վէ իհզար օլունան քեաֆֆէի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տոլայը շէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տուխտէրլէրինէ նիւմայանէի իմթիյազ օլմագ շէրէֆինի իհրազ իթմիշ տիր. պու տիգգաթ վէ իհթիմամա մունզամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլէրտէ ասըլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատտըր պաշլըճասը տըր. ամմէնին միւստէֆիտ վէ տէվարը բէսմիյէթինի թախսիս մուսաատա օլուշըղը իւզրէ պուրատա քիմեալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէշքիլաթըն պէգինիլէլի շու խըրսըմաթը միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի իսթէանէթ քեարի օլմագ իւզրէ հէյվը էճզախանէյի թէշքիլատինէ ... Մէզքիւր էճզախանէտէ քիմեայի գիսմը իլէ Թէմ էլէմճէ ... օլունուր. Էճզախանէտէ պուլունան տուխտէրլէրի ... Սէնէի մուսթէգպէլէտէն ... Թաշթէրտէ? ... էճզախանէնին ... գօնսուլթասեոն գիսմը ... թէսիս օլունմուշ տըր. Իշպու թէպիպլէրի ... վէ եա շէհրիմիզտէ պուլունան ... միւթէհասսըսլարտան ... օլմագ իւզրէ ... հէր կիւն ... Սէնէլէրտէն պէրի ... Տօքթօր Ահմէտ Հիւսնիւ պէյին ... գապուլ օլունուր. մուայէնէ ... իճզա ... Եվրոպատա ... թէպէպպիւն ... վէ իհթիյաճը ... ֆիաթտա ... տախի Եվրոպատան ... իմթիզաճ ... օլունուր։ 8—8

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՛ք հարսնիքներնուդ փայլը աւելցնել, գեղանի «էֆէ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆԻ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը գործարուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի աժան գիներով։ Կը գտնուին նաև հոն հարսի կէլանդ, քօղը, քօղի անթուկ, գործուած կոզով, ծաղիկ, փետուր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարսանեկան մոմերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Քամաքօ խանի տակ, թիւ 86

ԻՊԷՔԼԻ ԳՈՒՄԱՇ ՄԱԳԱԶԱՍԸ

Պէյօղլու Տօղրու եօլտա, Սուրբ Անթուան քիլիսէսի եանընտա 375

ՕՀԱՆ ԳԱՔՃԵԱՆ

[ԲԱՐԻ ԼՕՆՏՐԸ]

Իշպու մաղազատա հէր նէվ իպէքլի մուսա գումաշլար սաթըլըր։ Կէրէք էհվէնիյէթ վէ կէրէք մալլէրին խասլըղընը, Թէշրիֆ պույուրուլան բաղպէթլու միւշթէրիլէրիմիզ պիրինճի տէֆաատա կէօրիւր մէմնուն օլաճագլար տըր։

ՏՕՔԹՕՐ

Վաւանթէն Նալբաս

Վկայուած Բարիզի Բժշկ. Կաճառէն

ԿՆԱՒՏԱԲՈՅԺ — ՍԱՆԿԱԲԱՐՁ

Մասնագէտ Թոքային, ստամոքսային, լեարդի, աղիքի հիւանդութեանց, ինչպէս նաև գաղղիական և ջղային ախտերու։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր Սիրքէճի «Թուրքիա» դեղարանը, և կէս օրէ ետք, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ Բերա, Թիւ 1, Քիւչիւք-Բարմաք-Գափու փողոց։

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՆՆԴԱՄԻՋԱՑԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

ԲԵՐԱ, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միսք փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պաղչէ Գաբու, Պին Պիր Ջէճիտի դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տօղրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պաղչէ Գաբու, Պին-Պիր-Ջէճիտին դիմաց։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՊԱԼԳԱՆ

ԱՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԷՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա	էօմիւր սիկուրթասը	պէտէլի ֆրք.	19,534,276
» »	եանկըն	» »	460,267,203
» »	»	պրիմի »	1,433,965

Էօմիւր իւզէրինէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէթէլլիթ շէրաիթ իլէ սիկուրթա իտէր.

Եանղըն իւզէ հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա գապուլ իտէր։

Նագլիյաթ իւզէրինէ մալ, էմթիաա նագլիյէ վէ վափուր սիկուրթասը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէբոզիթէթ / Լէօնտրա / Օֆֆէթտա) Գրէտի Լիօնէ, Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Պանգ Նասիօնալ Պլըչքեար։

Թիւրքիյէ իչիւն ումումի վէքիլի ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա, Թաշթապաղը խան, Պանք Օթթոման գարշըսընտա

Լ'ՈՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՉՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍՍԻՍ ԻԹՄԻՇ

Բարիզտէ Բլաս Վանտոմտա, 9 նումերօլու տաիրէի խուսուսի։

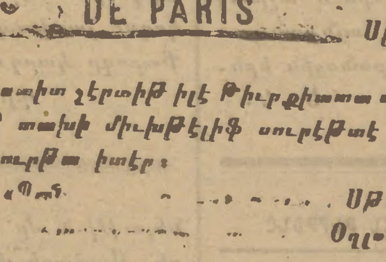

ԵԱՆԿԸՆ ՇՈՒՊԷՍԻ		ԷՕՄՐ ՇՈՒՊԷՍԻ	
Սէրմայէ վէ իհթիյաթ	119,000,000 ֆր.	Սէրմայէ վէ իհթիյաթ	158,000,000 ֆր.
1902տէն մագպուզաթը	24,000,000 »	1900 մագպուզաթը	12,000,000 »
Էօտէնէն զիյան	279,000.000 »	Էօտէնէն զիյան	129,000,000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գըյմէթի	21,500,000 »	Սիկուրթալը էօմիւր	272,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐՔԷԹ զաթէն միւտտէթ շէրաիթ իլէ Թիւրքիյէտէ սիկուրթա գապուլ իտէր ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւսթէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի ֆիաթլարլա էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ [illegible] Սթամպօլ Աժանսըտըր

Սթամպօլտա [illegible] Օղլու

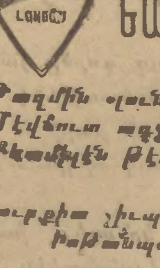

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԵՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱՀՍՈՒՍԱՍԸ ԻԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱ

1851տէ ԹԷԷՍՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԳՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Թագսիթ օլունան զիյանլարըն մէճմուի	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ համիլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեարըյէն թէէսիսինտէն օլունմուշ թէրմայէ	» »	410,000

Թիւրքիյէ իչիւն միւտիրի ումումիսի. ԳԱՐՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Պահչէգաբու, Սուլթան Համամ, Թամբրէ օղլու խան Ն° 43։

Թիւրքիյէտէ ... ՈՒԷՍԹԸՐՆ — Շէհրիմիզին ... Ֆրանսըզ վէ Ալման գումբանեալարընըն ... 100 % օլտուղու հալտէ Ուէսթըրնին ... 125 % տըր։ ... Ուէսթըրնին ... թէէմմիւն էտմիշ տիր։